Прэзідэнт ЗША Дж. Буш абвясціў аб прызнанні Расіі, Украіны, Беларусі, Арменіі, Казахстана і Кыргызстана

Жыві, Беларусь!

Народная Газета

Орган Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь

№ 247 (260) 27 снежня 1991 г. Пятніца. ВЫДАЕЦЦА З КАСТРЫЧНІКА 1990 ГОДА НА БЕЛАРУСКАЙ І РУСКАЙ МОВАХ.

Кошт: у розніцу — 10 кап. падпісны — 3 кап.

Факты, Аргументы, Комментарии, Суждения

Вкратце

✦ Верховные Советы Туркменистана и Таджикистана ратифицировали Соглашение о создании Содружества Независимых Государств.

✦ С 27 декабря железнодорожные кассы начинают продавать билеты на поезда международного направления только за валюту.

✦ Оказание Японией экстренной помощи бывшим союзным республикам в размере 100 миллионов долларов начнется, по-видимому, в первой половине будущего года.

✦ Со вчерашнего дня в денежный оборот введены металлические монеты достоинством 50 копеек, 1, 5, 10 рублей и банковские билеты (банкноты) Госбанка СССР достоинством 500 рублей.

Отдыхать будем. Но в другие дни

В целях создания благоприятных условий для отдыха трудящихся и рационального использования рабочего времени Совет Министров Республики Беларусь постановил перенести дни отдыха с субботы 28 декабря 1991 года на четверг 2 января 1992 года и с субботы 4 января 1992 года на понедельник 6 января.

Казино делает ставку на Горбачева

Передача контроля над ядерной кнопкой от Президента СССР к Президенту России произошла сразу же после выступления Михаила Горбачева по телевидению о своей отставке.

Как заявил Борис Ельцин, Горбачеву предоставляется пенсия в размере его нынешнего оклада—в 4 тысячи рублей, а также дача, две автомашины и 20 человек охраны и обслуживающего персонала. За ним также сохраняется медицинское обслуживание.

О том, чем будет заниматься М. Горбачев на пенсии, пока ничего не известно. Ему поступило много предложений о приеме на работу в крупные международные институты, а также от... американского казино, которое предлагает ему зарплату в один миллион долларов в год.

На праздники «зайцев» ловить не будут

Бесплатно ездить в автобусах в новогодние дни смогут жители Могилева.

Такой необычный подарок решили приподнести им несколько местных фирм, заранее оплативших проезд на городском транспорте за 31 декабря и 1 января.

И воруют тоже «по-совковому»

С ухудшением экономического положения в стране изменился и характер преступлений, совершаемых в отношении собственности граждан и их достоинства.

Всем известны факты, когда воры-домушники выносили из квартир преимущественно деньги, драгоценности, дорогую аппаратуру и мебель. Сейчас же волна преступности из городов хлынула в их окрестности, разлилась по дачно-кооперативным товариществам. Берут в основном продукты, те закатки и запасы, которые трудолюбивые граждане приготовили себе на зиму и на последующие трудные времена. По всей вероятности, трудные времена постигли и уголовный мир. Опустевают погреба, полки, сараи. Забирают, не брезгуя, и старую одежду, постели, посуду. Известен факт, когда вор выкрутил лампочку из люстры, предварительно застелив на стул газету, а впрочем, люстру забрали тоже...

Виталий **ДАЛИДОВИЧ.**

Рисунок Олега **ПОПОВА.**

Сроднился с моджахедами

ИСЛАМАБАД. **Бывший советский солдат, уроженец Харькова Николай Выродов, 10 лет пробывший среди афганских моджахедов, отказался возвращаться на родину.**

С 1982 года он находится в одной из группировок моджахедов. «Я не пленный,—сказал Николай на встрече с вице-президентом России Александром Руцким.—Я не желаю возвращаться домой. А если когда-нибудь и приеду, то только по туристической путевке».

Руцкому с трудом удалось уговорить Выродова написать письмо матери. Николай также сообщил, что принял ислам, собирается жениться и жить в Афганистане.

РИА.

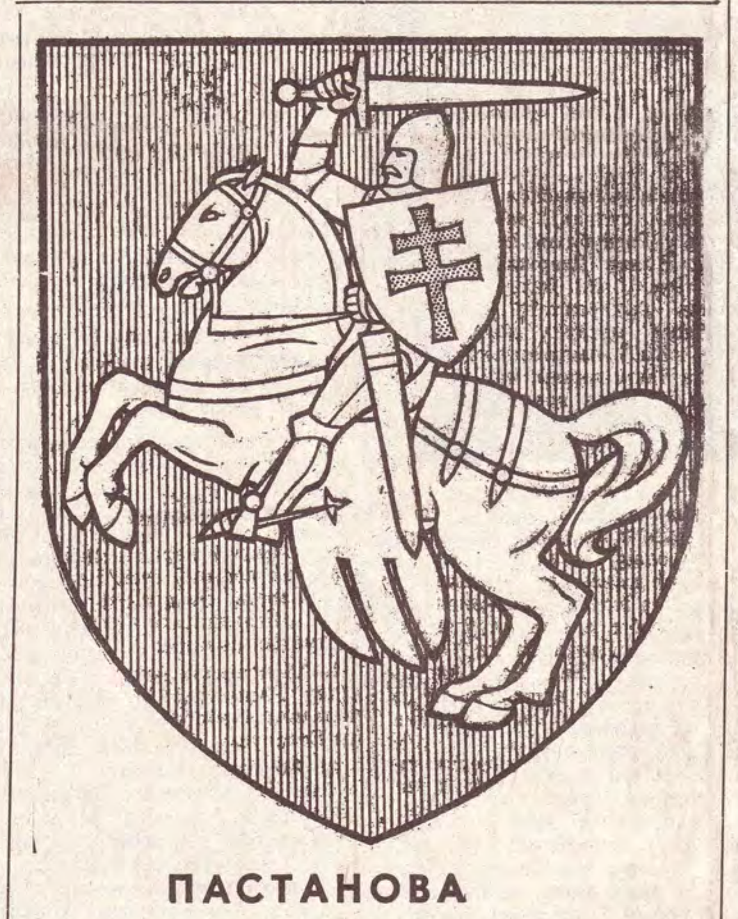
Взрыв в доме

Страшный случай произошел в деревне Лужки Смолевичского района.

В одном из домов хозяйка поставила на плиту еду... Зажгла спичку, и вдруг — сильный взрыв. Погибла тринадцатилетняя девочка, мать же с тяжелыми ожогами доставлена в больницу.

Как сообщил сотрудник дежурной службы пожаротушения ГУПО МВД Беларуси Дмитрий Куриленко, причиной взрыва послужила утечка газа из баллона. Кстати, подобные емкости из-за несовершенства конструкции со временем начинают пропускать газ и поэтому их запрещено держать в жилых помещениях.

Виктор АНАТОЛЬЕВ.

ПАСТАНОВА

Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь

Аб зацвярджэнні эталона Дзяржаўнага герба Рэспублікі Беларусь і Палажэння аб Дзяржаўным гербе Рэспублікі Беларусь

Вярхоўны Савет Рэспублікі Беларусь **пастанаўляе:**

1. Зацвердзіць эталон Дзяржаўнага герба Рэспублікі Беларусь (прыкладаецца).
2. Зацвердзіць Палажэнне аб Дзяржаўным гербе Рэспублікі Беларусь (прыкладаецца).

Старшыня Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь С. ШУШКЕВІЧ.

10 снежня 1991 г.
г. Мінск.

ПАЛАЖЭННЕ АБ ДЗЯРЖАЎНЫМ ГЕРБЕ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ

1. Дзяржаўны герб Рэспублікі Беларусь «Пагоня» з'яўляецца сімвалам дзяржаўнага суверэнітэту Рэспублікі Беларусь, адлюстроўвае гістарычны шлях беларускага народа, шматвяковае існаванне і развіццё яго дзяржаўнасці.

Дзяржаўны герб Рэспублікі Беларусь — шчыт чырвонага колеру з выявай Пагоні белага (срэбнага) колеру.

Выява Пагоні ўяўляе сабой узброенага конніка верхам на кані ў руху. У правай руцэ ён трымае гарызантальна падняты меч, у левай руцэ — шчыт, на белым полі якога шасціканцовы залаты крыж. З левага боку ў конніка похвы мяча, з-пад сядла звісае трохканцовая гунька (папона).

2. Выява Дзяржаўнага герба Рэспублікі Беларусь змяшчаецца:

а) на будынках Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь, Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь, міністэрстваў, дзяржаўных камітэтаў Рэспублікі Беларусь і іншых падпарадкаваных Вярхоўнаму Савету і Савету Міністраў дзяржаўных органаў; на будынках мясцовых Саветаў народных дэпутатаў Рэспублікі Беларусь і іх выканаўчых і распарадчых органаў, судоў, органаў пракуратуры Рэспублікі Беларусь, на будынках дыпламатычных і консульскіх прадстаўніцтваў, гандлёвых устаноў Рэспублікі Беларусь, якія знаходзяцца за мяжой;

б) у памяшканнях пасяджэнняў Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь, Прэзідыума Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь, Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь, мясцовых Саветаў народных дэпутатаў Рэспублікі Беларусь і іх выканаўчых і распарадчых органаў, а таксама ў службовых кабінетах старшынь Вярхоўнага Савета і Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь, старшынь мясцовых Саветаў народных дэпутатаў Рэспублікі Беларусь, у залах пасяджэнняў судоў Рэспублікі Беларусь, у памяшканнях органаў запісу актаў грамадзянскага стану і памяшканнях урачыстай рэгістрацыі нараджэння і шлюбу;

в) на пячатках і бланках дакументаў Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь, яго Прэзідыума, Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь, міністэрстваў і дзяржаўных камітэтаў Рэспублікі Беларусь, мясцовых Саветаў народных дэпутатаў Рэспублікі Беларусь і іх выканаўчых і распарадчых органаў, іншых падпарадкаваных Вярхоўнаму Савету і Савету Міністраў органаў дзяржаўнай улады і кіравання Рэспублікі Беларусь, судоў і органаў пракуратуры Рэспублікі Беларусь, дзяржаўных натарыяльных кантор Рэспублікі Беларусь, а таксама прадпрыемстваў, устаноў і арганізацый рэспубліканскага і мясцовага падпарадкавання, якім заканадаўствам Рэспублікі Беларусь дадзена права змяшчаць выяву герба на пячатках і бланках дакументаў, а таксама на бланках дакументаў камісій Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь;

г) на каштоўных паперах, аблігацыях, паштовых марках і латарэйных білетах Рэспублікі Беларусь;

д) на афіцыйных выданнях Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь, Прэзідыума Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь, Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь;

е) на пашпарце грамадзяніна Рэспублікі Беларусь, а таксама на дыпламатычных і іншых замежных пашпартах, якія выдаюцца грамадзянам Беларусі;

ж) на пагранічных (памежных) слупах, што ўстанаўліваюцца на дзяржаўнай мяжы Рэспублікі Беларусь.

Заканадаўствам Рэспублікі Беларусь могуць быць прадугледжаны і іншыя выпадкі абавязковага змяшчэння выявы Дзяржаўнага герба Рэспублікі Беларусь.

Права карыстання выявай Дзяржаўнага герба Рэспублікі Беларусь прадпрыемствамі, установамі і арганізацыямі, якія не названы ў гэтым Палажэнні, можа быць нададзена толькі Саветам Міністраў Рэспублікі Беларусь.

3. Рэпрадуктаванне каляровай, графічнай і аб'ёмнай выявы Дзяржаўнага герба Рэспублікі Беларусь, незалежна ад яго памераў, заўсёды павінна дакладна адпавядаць эталонам каляровай, чорна-белай і аб'ёмнай выявы герба, якія прыкладаюцца да гэтага Палажэння.

4. Парадак вырабу выявы Дзяржаўнага герба Рэспублікі Беларусь, масавага тыражавання выявы герба, выкарыстання, захавання і знішчэння пячаткі з выявай Дзяржаўнага герба ўстанаўліваецца Саветам Міністраў Рэспублікі Беларусь.

5. Асобы, вінаватыя ў зганьбаванні Дзяржаўнага герба Рэспублікі Беларусь, нясуць адказнасць у адпаведнасці з заканадаўствам Рэспублікі Беларусь.

ПАСТАНОВА

Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь

Аб зацвярджэнні Палажэння аб Дзяржаўным сцягу Рэспублікі Беларусь

Вярхоўны Савет Рэспублікі Беларусь **пастанаўляе:**

Зацвердзіць Палажэнне аб Дзяржаўным сцягу Рэспублікі Беларусь (прыкладаецца).

Старшыня Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь С. ШУШКЕВІЧ.

11 снежня 1991 г.
г. Мінск.

ПАЛАЖЭННЕ АБ ДЗЯРЖАЎНЫМ СЦЯГУ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ

1. Дзяржаўны сцяг Рэспублікі Беларусь з'яўляецца сімвалам дзяржаўнага суверэнітэту Рэспублікі Беларусь, уяўляе сабой прамавугольнае палотнішча, якое складаецца з трох гарызантальна размешчаных каляровых палос роўнай шырыні: верхняй і ніжняй — белага, а сярэдняй — чырвонага колеру. Адносіны шырыні і даўжыні сцяга — 1:2. Сцяг мацуецца на дрэўку (флагштоку), якое фарбуецца ў залацісты (охра) колер.

Пры цырыманіялах і іншых урачыстых мерапрыемствах Дзяржаўны сцяг Рэспублікі Беларусь выкарыстоўваецца з навершам ромбападобнай формы з выявай крыжа, аналагічнай крыжу на Дзяржаўным гербе Рэспублікі Беларусь. Навершы вырабляюцца з металу жоўтага колеру.

2. Дзяржаўны сцяг Рэспублікі Беларусь узнімаецца:

над будынкам Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь — пастаянна, а таксама над будынкам, дзе праводзіцца сесія Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь, — на перыяд работы сесіі;

над будынкамі Прэзідыума Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь і Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь — пастаянна;

над будынкамі мясцовых Саветаў народных дэпутатаў Рэспублікі Беларусь і іх выканаўчых і распарадчых органаў — пастаянна, а таксама над будынкамі, дзе праводзяцца пасяджэнні мясцовых Саветаў народных дэпутатаў і іх выканаўчых і распарадчых органаў, — на час правядзення пасяджэнняў;

над будынкамі міністэрстваў, дзяржаўных камітэтаў і ведамстваў, дзяржаўных і грамадскіх прадпрыемстваў, арганізацый і ўстаноў, а таксама на жылых пабудовах у вызначаныя заканадаўствам Рэспублікі Беларусь святочныя і памятныя дні;

на будынках і сродках перамяшчэння дыпламатычных і консульскіх прадстаўніцтваў, а таксама на будынках гандлёвых устаноў Рэспублікі Беларусь, якія знаходзяцца за мяжой, на марскіх суднах і іншых сродках перамяшчэння, на якіх у якасці афіцыйных асоб знаходзяцца Старшыня Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь, Старшыня Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь ці іншыя асобы, што прадстаўляюць Вярхоўны Савет Рэспублікі Беларусь або Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь,— у парадку, які зацвярджае Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь;

на памяшканнях для галасавання — у дні выбараў і рэферэндумаў;

у вайсковых часцях Рэспублікі Беларусь згодна з вайсковымі статутамі;

на пагранічных заставах і прапускных пунктах (мытнях) дзяржаўнай граніцы Рэспублікі Беларусь;

на марскіх суднах, якія з'яўляюцца ўласнасцю Рэспублікі Беларусь, суднах рачнога флоту Рэспублікі Беларусь;

на спартыўных арэнах — у час правядзення чэмпіянатаў і першынстваў Рэспублікі Беларусь, міжнародных спартыўных спаборніцтваў з удзелам нацыянальных зборных і ў час узнагароджання беларускіх спартсменаў — пераможцаў міжнародных спаборніцтваў;

на іншых аб'ектах па рашэнню Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь, Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь ці мясцовых Саветаў народных дэпутатаў і іх выканаўчых і распарадчых органаў.

Дзяржаўны сцяг Рэспублікі Беларусь можа быць узняты таксама пры цырыманіялах і іншых урачыстых мерапрыемствах, якія праводзяцца дзяржаўнымі і грамадскімі органамі, прадпрыемствамі, установамі і арганізацыямі, у час народных, працоўных і сямейных свят і ў іншыя памятныя дні.

3. Пры аднагасовым узняцці Дзяржаўнага сцяга Рэспублікі Беларусь і сцягоў іншых дзяржаў Дзяржаўны сцяг Рэспублікі Беларусь павінен быць узняты з левага боку, а сцягі іншых дзяржаў — з правага, калі стаць тварам да фасада будынка або флагштока. Сцягі дзяржаў размяшчаюцца ў алфавітным парадку.

Дзяржаўны сцяг Рэспублікі Беларусь размяшчаецца на адным узроўні са сцягамі іншых дзяржаў.

Дзяржаўны сцяг Рэспублікі Беларусь на транспартных сродках (за выключэннем суднаў) размяшчаецца з левага боку ў напрамку руху, а з правага боку — сцяг іншай дзяржавы.

4. Дзяржаўны сцяг Рэспублікі Беларусь змяшчаецца ў памяшканнях пасяджэнняў Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь, Прэзідыума Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь, Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь, мясцовых Саветаў народных дэпутатаў Рэспублікі Беларусь і іх выканаўчых і распарадчых органаў, а таксама ў службовых кабінетах старшынь Вярхоўнага Савета і Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь, старшынь мясцовых Саветаў народных дэпутатаў Рэспублікі Беларусь і пакоях, дзе адбываецца пастаянны прыём выбаршчыкаў народнымі дэпутатамі Рэспублікі Беларусь.

5. У час жалобы па рашэнню Прэзідыума Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь або Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь Дзяржаўны сцяг Рэспублікі Беларусь можа быць узняты ў жалобным афармленні. У гэтым выпадку да дрэўка (флагштока) сцяга прымацоўваецца стужка чорнага колеру, канцы якой павінны звісаць да ніжняй часткі сцяга.

Пры ўзняцці сцяга на флагштоку ў час жалобы сцяг прыспускаецца на 1/3 даўжыні флагштока.

6. Выява Дзяржаўнага сцяга Рэспублікі Беларусь абавязкова змяшчаецца на паветраных суднах, зарэгістраваных у Рэспубліцы Беларусь.

7. Выява Дзяржаўнага сцяга Рэспублікі Беларусь можа быць выкарыстана ў дэкаратыўных мэтах у якасці дзяржаўнага і нацыянальнага сімвала такім чынам, каб пры гэтым не была праяўлена непавага да Дзяржаўнага сцяга Рэспублікі Беларусь.

8. Дзяржаўны сцяг Рэспублікі Беларусь і яго выява незалежна ад іх памеру заўсёды павінны дакладна адпавядаць каляроваму эталону і схематычнай выяве, якія прыкладаюцца да гэтага Палажэння.

9. Асобы, вінаватыя ў зганьбаванні Дзяржаўнага сцяга Рэспублікі Беларусь, нясуць адказнасць у адпаведнасці з заканадаўствам Рэспублікі Беларусь.

10. Правілы прымянення гэтага Палажэння і парадак вырабу Дзяржаўнага сцяга Рэспублікі Беларусь вызначаюцца Саветам Міністраў Рэспублікі Беларусь.

Па слядах пісьма

І Бог, і цар, і воінскі начальнік...

Не будзем паралічваць шматлікія абуральныя факты, прыведзеныя ў пісьме, бо менавіта яны і сталі галоўнай тэмай размовы на агульным сходзе калектыву. На яго прыехалі і мы.

Гаспадарка мінскага аб'яднання «Гарызонт» размясцілася на землях саўгаса «Бабоўня» Капыльскага раёна. 500 гектараў зямлі, жывёлагадоўчая ферма на 114 галоў, трусаферма, парк сельскагаспадарчай тэхнікі — вось і ўсё.

Таму і калектыў тут невялікі, усяго 42 штатныя работнікі. Кіруе гаспадаркай былы галоўны аграном Капыльскага РАПА А. Кліменка.

Аднак прыйсці на гэты сход Аляксандр Кліменка не палічыў патрэбным. Відаць, яму не цікава, што думаюць пра яго людзі.

Усё было як патрэбна: кворум, рабочы прэзідыум, сакратар вёў пратакол. Аб чым гаварылі? Аб грубасці А. Кліменкі, аб зневажальных адносінах да рабочых і пенсіянераў, аб разбазарванні будматэрыялаў, аб нейкіх «сакрэтных» бартэрных здзелках з тэлевізарамі... Але лепш прадаставім слова самім удзельнікам сходу.

Р. Барай, аграном:

— Раней я працаваў у саўгасе «Доктаравічы». Пераехаў сюды, у Язвіны, паверыўшы абяцанням Кліменкі. А ён натхнёна маляваў залатыя горы: і кватэра будзе, і базу выдатную адбудуем. Што ж на самай справе? Колькі нам паступала будматэрыялаў?! І куды ўсё падзелася? Чаму наша ферма развальваецца? Паспрабаваў пацікавіцца, але дырэктар адказаў: «Не лезь!». Як вядома, мы атрымліваем з «Гарызонта» тэлевізары. Частка іх рэалізуецца па чарзе нашым работнікам. Як? За дадатковую плату асабіста дырэктару — пару пляшак гарэлкі. М. Качуру, Л. Станкевічу і А. Шахоўскаму давялося даплачваць менавіта такім чынам. А што стала з тым «волгаўскім» рухавіком, які нам без дакументаў — фактычна падарылі — даслалі з Ярцава? Збіраліся паставіць на службовы аўтамабіль інжынера. Ды толькі гэта так і не здзейснілі: дырэктар перавёз рухавік сабе дадому. Якія ж адносіны ў Кліменкі да мясцовых пенсіянераў? Што і казаць, яны часцяком дапамагаюць нам: і буртуюць, і на праполку выходзяць. Дырэктар жа нават збожжа ім не выпісаў, хоць і абяцаў. А адной бабульцы наогул адказаў: «Тваё месца даўно на...»,—і паказаў у бок могілак.

М. Качук, шафёр:

— Я афіцыйна пацвярджаю, што Кліменка патрабаваў з мяне даплату гарэлкай за тэлевізар. Нагадаю і такі выпадак. Неяк я вёз з Мінска тыя ж тэлевізары. У дарозе мяне сустрэў дырэктар і загадаў перасесці ў другую машыну. Я перасеў. Вечарам мне маю машыну вярнулі, але ўжо, натуральна, без «Гарызонтаў». Куды яны падзеліся? Наогул, Кліменка часта тлумачыць знікненне тэлевізараў нейкімі бартэрнымі здзелкамі. Якія здзелкі? У нас запчастак ад іх не дабавілася.

Кіраўнік ва ўсім павінен быць прыкладам для падначаленых. Гэта аксіёма. І калі гаспадарка коціцца ўніз, то перш за ўсё варта пільна прыглядзецца да таго, хто яе ўзначальвае. Які, скажыце, можа быць аўтарытэт у дырэктара, калі ён за законна выдзеленыя тэлевізары патрабуе ад рабочых пляшкі?

Калі ж гаварыць сур'ёзна, то тут вельмі моцна папахвае крыміналам. Гэта самы сапраўдны хабар.

Калектыў невялікі. У ім усё навідавоку. Шыла ў мяшку не схаваеш.

Аднак вернемся да сходу.

С. Цвірка, арандатар:

— Чым скончылася спроба стварыць трусаферму і перадаць яе ў арэнду? Нічым. Больш таго, яе ўжо збіраюцца закрыць. А колькі грошай убухалі ў справу! А як у нас будуюць? Дамы здаюцца з велізарнымі недаробкамі. Між тым, калі дырэктару спатрэбілася абсталяваць трэці ўласны склеп, усё імгненна знайшлося.

А. Холад, прараб:

— Дарэчы, будматэрыялы на трэці склеп адпускаліся Кліменку законна — ёсць дакументы.

Зразумела, законна можна выпісаць матэрыялы і на пяты склеп, і на шосты. Толькі вось чамусьці іншым гэтага закону не хапае і на адзін.

— Наконт будматэрыялаў. Два разы наш вадзіцель Півавараў на сваім ЗІЛ-130 (адзін раз — 19 кастрычніка) вазіў цэглу, шчыты, цэмент, шыфер у Рудзенск. Каму? Ды ці гэта, так сказаць, эпізадычны выпадак? Матэрыялы даўно транжырацца направа і налева. Усе памятаеце, як неяк шафёр Кліменкі пайшоў у водпуск. Дырэктар замест яго часова аформіў свайго сына. На сына ж выпісваліся пуцёўкі. Ды толькі хлопца ніхто на працы не бачыў — усюды ездзіў сам Аляксандр Кліменка. Але зарплату на сям'ю атрымалі. Гэта справядліва? Складваецца такое ўражанне, што многія рабочыя ВА «Гарызонт» і не падазраюць аб існаванні тут падсобнай гаспадаркі аб'яднання. І вось чаму. Бычкоў мы аддаём на камбінат у Баранавічы. Адтуль — тушонка, на якую Кліменка адразу ж накладвае сваю руку, распараджаецца ёй асабіста. Каму хоча, таму і дае. Завадчанам мала перападае. Набор матэрыялаў, які пералічыў інжынер, прама-такі просіцца на дачу. Чыю? Пэўна, УБКСУ знойдзе адказ і калі-небудзь раскажуць пра гэта рабочым. Можа, і пра тушонку раскажуць. Відавочна ж адно: А. Кліменка ў сваёй гаспадарцы нібы і Бог, і цар, і воінскі начальнік.

Галасавалі тайна, з захаваннем тут жа выпрацаванай працэдуры. Зала забурліла, калі аб'явілі вынікі: за недавер — 25 чалавек, супраць — 2, адзін бюлетэнь прызнаны несапраўдным.

Ці патрэбен ім такі кіраўнік?

Слова і за работнікамі УБКСУ МУС рэспублікі. Калі яно прагучыць, мы яшчэ звернемся да гэтай гісторыі.

Сяргей КВІТКЕВІЧ, загадчык аддзела сельскай гаспадаркі капыльскай раённай газеты «Слава працы».

Іван ГЕРАСЮК, аглядальнік «Народнай газеты».

Добры прыклад

ПРЫБЫТКОВЫЯ ПЯЦЁРКІ

— Без падтрымкі збоку сёння школа не выжыве, — канстатаваў факт народны дэпутат Рэспублікі Беларусь, выкладчык Суткаўскай СШ Уздзенскага раёна Уладзімір Ваўчэцкі. — Трэба наладжваць сувязі з мясцовымі прадпрыемствамі, шукаць спонсараў, мецэнатаў. На дзяржаўныя сродкі ногі працягнеш.

Менавіта па такому шляху і пайшло кіраўніцтва школы, наладжваючы цесныя сувязі з мясцовым саўгасам «Гарадок». Дапамога гаспадарцы вясной, летам і восенню школай аказваецца значная. Не застаецца ў даўгу і саўгас. Як сказаў дырэктар школы Уладзімір Казючыц, менавіта гаспадарка закупіла камп'ютары «Няміга», дапамагла фінансавымі сродкамі для афармлення кабінетаў.

Прыемнай навінай з'явілася рашэнне дырэктара саўгаса Фёдара Палхоўскага назначыць саўгасныя стыпендыі вучням 5—11 класаў, якія па выніках чвэрці займаюцца на «добра» і «выдатна». Памер іх — ад 20 да 30 рублёў. Саўгаснымі стыпендыятамі з'яўляюцца і студэнты вузаў і тэхнікумаў, якія займаюцца па накіраванню гаспадаркі.

Іван РУБІН.

Вечнае

Асвячэнне святынь

Нядаўна Слуцк наведаў мітрапаліт Мінскі і Гродзенскі Філарэт.

Мэтай яго візіту быў удзел у літургіі ў мясцовай Свята-Міхайлаўскай царкве з выпадку прастольнага свята — дня Міхаіла. Сотні веруючых сабраліся на богаслужэнне, якое вялі таксама настаяцелі храма—святары Міхаіл Вейга і Сяргей Куракевіч. Пасля літургіі Філарэт выязджаў у вёску Сорагі, дзе асвяціў купал і крыж над аднаўленай сёлета Міхайлаўскай царквой. Затым ён вярнуўся ў Слуцк і асвяціў будынак узведзенай побач з храмам хрысцільні. У бліжэйшы час тут павінна адкрыцца і нядзельная школа.

Міхась КАСТРЫЦКІ.

Что имеем, не храним...

«Или дураки или миллионеры могут решиться на то, чтобы все это выбросить»,—

с горечью сказал подполковник Валерий Гаврильков, главный инженер центра по уничтожению ракетных установок. В миллионеры нам, кажется, не скоро сподобится попасть. Но и в дураках ходить надоело.

В августе 1988 года в тихой белорусской деревеньке Станьково на базе войсковой части был создан центр по уничтожению установок и транспортных средств ракет меньшей дальности ОТР-22 и ОТР-23. Шума это событие первоначально вызвало много, но потом о центре по ликвидации ракетных вооружений начали потихоньку забывать.

Сегодня здесь готовятся к началу массовой ликвидации обычных вооружений, в основном тех, которые выводятся из Восточной Европы. Просторные ангары начинены современным оборудованием, солдаты и офицеры старательно изучают матчасть, чтобы превратить ее в металлолом.

Трудно подсчитать, сколько было сдано на переплавку отличных, иногда просто уникальных приборов, электродвигателей, радиодеталей, которые при хозяйском подходе могли бы успешно использоваться если не в народном хозяйстве, то, например, радиолюбителями. Порой шли под пресс приборы, которые обошлись государству во многие тысячи рублей.

Вместе с начальником группы по разделке пультовой аппаратуры майором Римом Шакуровым идем вдоль столов, где солдаты, орудуя отвертками и гаечными ключами, аккуратно разбирают нутро еще недавно грозной военной техники.

— Жаль, что едва ли не все это затем будет уничтожено,— говорит он.—Разумней было бы отдать эти приборы, например, на станцию юных техников или продать в магазине «Умелые руки». Уверен, что от покупателей не было бы отбоя. Государство хоть частично вернуло бы затраты.

На складе в отдельных ящиках по-военному аккуратно разложены конденсаторы, триоды, шаговые искатели, еще какие-то детали, купить которые почел бы за счастье любой радиолюбитель.

Рядом лежат экранизированные кабели, которые представляют собой не меньший дефицит. Их тоже отправят на базу вторсырья.

Большинство автомобилей и тягачей было продано организациям за пределы Беларуси. Остальные распределены в основном подразделениям Госснаба. Продажей это трудно назвать, так как цены были предельно низкие. Не то чтобы любой кооператив, едва ли не любое частное лицо могло бы купить, например, МАЗ за пять-шесть тысяч рублей или КрАЗ — меньше чем за десять тысяч. Могли бы, но не купили.

Может, лучше было бы не тихо распределять технику по «своим» организациям, а гласно продавать на аукционах? Это позволило бы хоть немного сократить дефицит госбюджета, да и армия имела бы кое-какой выигрыш.

Скоро в центр по ликвидации поступят сотни военных машин, которые оснащены отличными автомобильными двигателями. Попадут ли они в село, на автомобилеремонтные заводы, которые порой простаивают без комплектующих и запасных частей? Или, как это случается все чаще, в руки предприимчивых людей, которые перепродадут их даже не втридорога, а в десятки раз дороже?

Владимир САМОЙЛОВ.

Черное крыло Чернобыля

Ликвидаторы—да не те?..

В конце 1987 года Ельский райвоенкомат призвал нас на сборы. Четыре месяца мы работали в банно-прачечном отряде, который находился у самой границы 30-километровой зоны.

Когда недавно обратились в военкомат, чтобы получить удостоверения ликвидаторов, нам отказали. Но разве мы не занимались ликвидацией последствий аварии? Само назначение банно-прачечного отряда говорит об этом. Разве не приходилось нам обрабатывать тонны грязного, радиоактивного белья?

Мы знаем, что бойцы находившегося по соседству украинского банно-прачечного отряда, а также некоторые из офицеров нашего отряда получили удостоверения ликвидатора. А чем мы отличаемся от них?

НЕКРАШЕВИЧ, ДМИТРАКОВ, КОПАЧ и другие.

Дайджест-пресс

Олелько власти не жаждет...

У украинцев, оказывается, уже есть свой король.

Его величество Властитель Украины — России Олелько II (Алексей II) проживает в Испании, является прямым потомком династии Рюриковичей. На родине имеет первых подданных: во Львове создан Союз монархистов Украины.

История королевской власти на Украине начинается со времен Даниила Галицкого, когда в 1253 году его короновал посол папы Римского. Потом были еще два князя—Лев и его сын Юрий Львович. А затем на Украине утвердилась новая форма правления—гетманат...

«Олелько II не жаждет власти,—говорит председатель Комитета защиты национальных символов, он же рыцарь, командор юстиции Орест-Карелин Романышин, — он прежде всего хочет возродить историческую традицию». Монархисты, кстати, стали единственной партией в республике, не выставившей своего претендента на президентские выборы.

Гостиная «Народной газеты»

Николай КИРЕЕВ:

«Убивать искусство—это то же самое, по-моему, что убивать птиц»

По моим наблюдениям, в нашей провинциальной столице имена художников становятся известны народу, как правило, в двух случаях: в связи с военно-патриотической темой, которую всегда мощно пропагандировала государственная машина управления (как, скажем, имя Михаила Савицкого, прозвучавшее буквально в каждом доме после создания им цикла работ «Цифры на сердце»), или же благодаря политическому скандалу (например, имя художника Александра Пушкина пару лет тому назад не сходило со страниц наших партийных газет, обвинявших его в антисоветчине).

Имя Николая Киреева не принадлежит ни к одному из этих двух полюсов. Поэтому прежде, чем приступить к интервью с художником, позволю себе рассказать несколько эпизодов из его творческой биографии.

Так вот, по мнению коллег, Киреев — удачливый художник. Его работы не подвергались прямому гонению, не снимались с выставок — чем сегодня так самозабвенно гордятся иные. Более того, не достигнув «почетных седин», Киреев попадает в Антологию советского изобразительного искусства, изданную в начале 80-х в Москве. Это теперь мы высокомерно поглядываем на Москву — что, мол, нам ее признание, хотя такая фанаберистость, особенно в области культуры, просто смешна. Ну, а тогда к Кирееву подходили и по-дружески недоумевали: «Скажи честно, ты за это заплатил?» Не поздравлять же в самом деле, товарища с признанием таланта!

Вскоре Кирееву опять «повезло». На всесоюзной выставке в Москве его картину «Светлый день» вешают в вводном зале Манежа и ставят под ней букет цветов. Для непосвященных замечу, что удостоиться такого места для картины — это то же самое, что получить отличную рецензию в прессе. Тем более что это центральное место на всесоюзной экспозиции в Москве, где сотни конкурентов, тысячи зрителей...

Картину «Светлый день» купили (государство, конечно), она обошла десятки выставок и, наконец... украли! Да, случается такое не только с холстами классиков из Эрмитажа. Впрочем, меня в этой истории интересует не криминальная сторона (ее довольно быстро раскрутили соответствующие органы), а то, что новый «хозяин» картины украл ее не ради обогащения, а исключительно по велению души: женщина, изображенная на холсте, напоминала ему собственную супругу в молодости..

Кстати, о зрительском интересе к картинам Киреева. Он, естественно, неоднороден. Некоторых искусствоведов раздражают налет эскизности в его работах, непрописанность деталей. Других же эта манера заставляет говорить об изящности стиля, о «легком дыхании» художника. И те, и другие, пожалуй, единодушны в одном: Киреев — прекрасный живописец, именно цвет — его конек. Серебристо-серый, живой, плотный, как звук, атласный, а иногда вибрирующий, мерцающий — это достижение именно его палитры. У художника появились подражатели — лучшее доказательство успеха...

Я намеренно не перечисляю здесь названий картин — по-моему, нет смысла дробить словами то, что существует как цельность, как вторая реальность, как мир души художника Киреева. В его туманных пейзажах есть нежная и трогательная нота человечности, любви и тревоги. В его элегантных женских портретах столько волнения, незащищенности, столько непреднамеренного чувства... Конечно, и лирику Кирееву приходилось в свое время писать холсты на заказ. Как известно, тема, случается, врет. Интонация — никогда. Даже в заказных работах, посвященных датам и победам социализма, есть у Киреева та самая правда ощущения, которая возвышает и облагораживает любую идеологию и пропаганду. Наверное, именно поэтому власть так чутко следит за настроениями художников, так заинтересована приручить талант, поставить его к себе на службу. Вечная тема: художник и власть... Об этом я и предложила побеседовать Николаю Кирееву, тем более что полтора года назад он был избран первым секретарем Союза художников республики, то есть сам в какой-то степени облечен властью.

— Николай Владимирович, вам опять «повезло»: когда рушатся все структуры власти, когда союзы, в том числе и творческие, распадаются, вы избраны первым секретарем.

— Теперь, можно сказать, пожинаю плоды «удачи»: бит и слева, и справа, и молодыми, и старыми художниками — Союз, кажется, перестал устраивать всех. И он, действительно, распадется. Чтобы потом непременно возникнуть вновь — как союз равных, а главное — единомышленников.

— Что же удивительного... Точно такие же проблемы испытывает сейчас все наше общество. Удивительно другое: зачем было вам, художнику с именем, с положением всходить на эшафот власти? Скажите честно, может быть, это было просто бегство из мастерской? Так сказать, выход из тупика в творчестве?

— О, нет! Было искреннее желание, возможно, немного иллюзорное — воскресить, возродить Союз художников прежде всего как творческую организацию. В последние годы нас изнутри разъедали мелкие склоки, интриги, какая-то глупая зависть и вражда между секциями и группировками. Все были одержимы одной идеей: побыстрей на свободу. Но свобода от чего? От руководящей роли партии? От зрителя? От заказчика? От самого себя? Разбежаться по сторонам оказалось очень просто. Но по одиночке нам не выжить.

— Значит, все-таки власть в виде творческого союза нужна художнику?

— Да, профессиональная власть должна существовать, хотя бы для того, чтобы охранять экономические интересы художников.

— А как же насчет того, что «красоту порождает лишь страдание»? Можно ли творить в сытости?

— Ах, бросьте эти прекрасные теории! Изобразительное искусство в республике сейчас на грани вымирания. В пять раз подорожали мастерские; в десять раз больше как минимум стали стоить нам материалы. Люди едва сводят концы с концами, а вы о сытости...

— А что, пусть теперь решает рынок, потребитель: кто будет лучше продаваться, тот и будет лучше жить.

— Я вам сразу спрогнозирую: лучше будет продаваться китч, салонные картины, но никак не настоящее искусство. Да, конечно, мы выстоим, не погибнем, но какими мы выйдем из этой борьбы? Представляете, что будет, если все художники приспособятся к рынку? Из общества исчезнет воздух поэзии, из души — тайна. Не помню, кто сказал, но сказано хорошо: «Если поэзия есть — она может не замечаться многими людьми; когда поэзии нет — люди задыхаются». Людям необходимо высокое искусство, даже тем, кто сейчас душит нас непомерными налогами. Убивать искусство — это тоже самое, по-моему, что убивать птиц.

— Да, но от государства сейчас вы вряд ли дождетесь дотаций. Единственная надежда — меценатство. Правда, пройдет, увы, много времени, пока наши кооператоры смогут вкладывать деньги в развитие высокого искусства. Так что вы еще не раз вспомните эпоху развитого социализма: худо-бедно, под диктатом ли, под присмотром ли, но искусству давали шанс выжить.

— О, я на своей шкуре испытал этот «шанс». Несколько фраз чиновника — и ты как личность раздавлен. Помню, я еще только-только начинал выставляться. Принес работы к очередной выставке. Тема ее была звучная, гражданская, ну, в духе времени, словом, а картина моя лирическая, личная. Член выставкома Ваницкий (был тогда работником Министерства культуры) посмотрел на меня удивленно и сказал: «Вы что, молодой человек, газет не читаете? Не знаете, к чему призывают нас партия и правительство? Чего ждет от художников трудовой народ?» Воцарилась гробовая тишина. Я был совершенно ошеломлен, сбит с толку. Народ, партия, высокая миссия искусства, а я тут совсем не в дугу... Картину на выставку не приняли: у всех моих товарищей взяли, а у меня нет. Знаете, это действует довольно сильно на нервы: выходит, ты один чего-то недопонимаешь в жизни... В общем, я ушел и не выставлялся после этого еще года два: не мог оправиться от этой идеологической инъекции, я был ею просто отравлен! И долго во мне был жив внутренний цензор, который нет-нет да и напомнит о моем «долге» перед народом.

— Ну, может, «долг перед народом» — это, действительно, слишком высокопарно звучит, но о зрителе, Николай Владимирович, художник, наверное, должен все-таки думать.

— Нет! Искусство не должно думать о публике, потрафлять чьим-то вкусам, тем более заниматься просветительством. Художник выражает состояние своей души — это главное... А человек жующий пусть жует. Насытится — тогда, может, сам придет к искусству.

— Но дайте же ему хоть шанс, чтобы вас понять!

— Ему и так дан этот шанс: он живет, дышит, видит, он существует! Искра божия есть в каждой человеческой душе, разве не так? Мы привыкли заученно цитировать Ленина: «Искусство должно быть понятно народу». В корне неверно! Ленин в оригинале писал: «Искусство должно быть понято народом». То есть приблизиться, подняться до понимания искусства — вот задача людей. Согласитесь, вот достойная цель развития человеческого общества. Перед искусством не надо ставить никаких общественно - социальных задач: чем естественнее оно создается, тем лучше. Любая задача, цель, декларация — это всегда насилие над искусством, всегда агрессия.

— Вы правы — в идеале. А в жизни художнику никуда не деться от государства, от политики. Мне кажется, в нашем обществе, где пока еще нет крупной частной собственности, творец особенно зависим: его право на истину всегда есть чем отрегулировать — деньгами, привилегиями, званиями, например. Вот вас, Николай Владимирович, власть, как мне помнится, не раз «ставила в рамки». Не приняли в партию, хотя целый год мурыжили по инстанциям, так? Обошли пока званием, хотя работы ваши высоко ценятся искусствоведами, часто печатаются в периодике...

— Не буду лукавить: получать подобные щелчки в свое время было довольно болезненно. Власть, хоть и заигрывает с художниками, никогда не обманывается на их счет, потому что знает: они — внутренняя ей оппозиция. Самое главное— не предавать самого себя, не стать «ручным оракулом» у власть предержащих. Иначе как личность ты исчезнешь с горизонта творчества, растворишься в подачках.

— Надеюсь, вам это удалось?

— Хочу надеяться.

— Тогда желаю дальнейших успехов.

Елена МОЛОЧКО, обозреватель «Народной газеты». Фото Михаила ЖИЛИНСКОГО.

А што на Слонімшчыне?

Адкрыўся храм

Шмат гадоў уніяцкі храм у Альбярціне (мікраёраён Слоніма) быў зачынены і не дзейнічаў, бо ў горадзе не знайшлося ніводнага уніята, які дамагаўся б адкрыцця святыні.

Таму храм перадалі праваслаўным. А нядаўна гэты першы на Беларусі прыходскі храм у памяць беларускага святога Афанасія Брэсцкага адчыніў дзверы. Яго асвяціў епіскап Навагрудскі, рэктар Мінскай духоўнай семінарыі Канстанцін.

Цэх будуецца. Але ці будзе каўбаса?

У вёсцы Ганькі пачалося будаўніцтва сумеснага прадпрыемства калгаса «Перамога», Слонімскай камвольна-прадзільнай фабрыкі і народнага прадпрыемства «Альбярцін».

Гэта каўбасны цэх магутнасцю 1.000 тон прадукцыі ў год. Будаўніцтва яго абыдзецца ў два мільёны рублёў.

Цэх мяркуецца здаць у эксплуатацыю ў першым квартале будучага года.

Сяргей ЧЫГРЫН.

Прашу слова!

ДА ЧАГО ЗАКЛІКАЕ НАША ПАРТЫЯ...

Шаноўны галоўны рэдактар «Народнай газеты»!

З цікавасцю прачытаў водгукі прадстаўнікоў розных палітычных плыняў на заяву нашай партыі. З чымсьці я згодны, з чымсьці — не, нешта мяне здзіўляе сваёю недарэчнасцю, а тое-сёе проста вымагае каментарыя. Мяркую, што надрукаваннем упамянёных водгукаў «тэма не закрытая і размова не скончаная»? Таму, мне здаецца, было б цалкам лагічна ўбачыць на старонках вашай газеты працяг спрэчак і новыя пэўныя прапановы па гэтай тэме.

Цяпер па сутнасці.

Па-першае, мяне бянтэжыць, што спадары Тулупаў і Чыкін блытаюць суд над камуністамі з судом над камуністычнаю ідэалогіяй. У заяве нашай партыі маецца на ўвазе менавіта другое. Калі і трэба судзіць каго з людзей, то толькі не за тое, што яны былі камуністамі, а за канкрэтныя злачынствы.

Па-другое, мяне бянтэжыць схаластыка спадара Голубева, які сцвярджае, «што ідэалогію судзіць нельга». Гэта ж гледзячы ў якім сэнсе судзіць! Ці не з'яўляецца навек асуджанаю расіцкая ідэалогія і падобныя на яе? І, калі памятаеце, менавіта на міжнародных форумах адбылося гэтае асуджэнне! Да таго ж заклікае і наша партыя, сцвярджаючы, што камуністычная ідэалогія ў пэўных аспектах падобная на расіцкую і фашысцкую. І сэнс асуджэння — не ў забароне вызнання той ці іншай ідэалогіі, а ў папярэджанні грамадства аб небяспецы такога вызнання і недапушчальнасці прыходу да ўлады прыхільнікаў антычалавечых ідэалогій.

Па-трэцяе. Спадары Жыватнюк, Казлоўскі, Трусаў лічаць прапанаваны суд несвоечасовым, бо, маўляў, ёсць больш надзённыя праблемы. Паспрабую давесці, што гэта не так.

Паважаныя спадары, вам добра вядома, што ў нашай беларускай дзяржаве пазіцыі дэмакратыі даволі слабыя: невялічкая апазіцыя ў парламенце, чатыры-пяць нешматлікіх дэмакратычных арганізацый на ўсю рэспубліку, прагрэсіўная, але сыраватая ідэалагічная надбудова — і ўсё! А з процілеглага боку — улада той жа вельмі дасведчанай наменклатуры, непрабівальная коснасць рабскай псіхалогіі большасці насельніцтва, стомленасць людзей ад ужо даволі зацягнутай палітычнай барацьбы. І на ўсё гэта накладваюцца эканамічнае бязладдзе, пагаршэнне варункаў жыцця, няпэўнасць з грашыма, з харчаваннем, з іншымі таварамі першай неабходнасці, зайздрасць да багатых, адчуванне сацыяльнай несправядлівасці...

Ніхто з вас, паважаныя спадары, не будзе спрачацца, што ў такім люмпенізавана-апралетараным грамадстве магчымы сацыяльны выбух, у выніку якога ўсталюецца дыктатура. Гэта вельмі небяспечны варыянт развіцця падзей. Усё можа захлынуцца ў крыві. Але варта задумацца, на якой таталітарнай ідэалогіі змагла б быць заснавана такая дыктатура? Хутчэй за ўсё, але горш за ўсё—на той жа камуністычнай. З аргументацыяй: пры Сталіне ды Брэжневе ўсё было. (Горш ужо таму, што камуністычныя дыктатуры — самыя вытанчаныя і таму самыя даўгавечныя). Мне здаецца, што менавіта таму партакраты і блізкія да іх гаспадарнікі так нахабна праводзяць зараз так званую дзікую прыватызацыю на сваю карысць. Бо яны застаюцца на кані ў любым выпадку: і пры мірнай парламенцкай перамозе ў барацьбе за эканамічныя рычагі, і ў выніку сацыяльнага выбуху, які яны, калі мірны шлях не ўдасца, паспрабуюць справакаваць. Такой бестурботнасці, а з тым і нахабнасці яны пазбавяцца, калі камуністычная, а з ёю яшчэ раз і іншыя таталітарныя, антычалавечыя ідэалогіі будуць міжнародна асуджаны. Падобнае рашучае асуджэнне прадэманструе людзям небяспечнасць камуністычнай ідэалогіі, пазбавіць камуністычных ідэолагаў магчымай падтрымкі ў насельніцтва і тым самым перакрые ім шлях да рэстаўрацыі сваёй дыктатуры. Такім чынам, правядзенне міжнароднага трыбуналу, а напачатку — адпаведнай канферэнцыі ёсць падрыхтоўка глебы для незваротнасці дэмакратычных пераўтварэнняў. Не разумець гэтага недаравальна для тых, хто лічыць сябе палітыкамі. Каб веяць зерне, трэба спачатку падмесці ток!

Можа, зараз і спадар Собаль зменіць свой погляд на «вазню вакол ідэалогіі»?

Што датычыць заўвагі спадара Чыкіна аб тым, што да суда над камуністамі заклікалі Гітлер ды Мусаліні (Пінацэт?), то першым двум гэта не перашкодзіла хаўрусавацца з тым жа Сталіным — аж да пацалункаў — ды палюбоўна дзяліць сферы ўплыву ў свеце. Як кажуць: «милые бранятся — только тешатся». Збаў нас, Божа, ад хаўрусаў з нелюдзямі!

Члены вышняе рады НДПБ удзячны ўсім, хто падтрымаў ідэю канферэнцыі і выказаў слушныя прапановы.

У дадатак мушу паведаміць, што заява з'явілася менавіта ад нашай партыі нездарма: мы больш за іншыя палітычныя арганізацыі Беларусі ўдзельнічалі ў так званых канферэнцыях нацыянальна-вызваленчых рухаў заняволеных народаў Савецкай імперыі (чатыры разы менш чым за год), дзе пастаянна абмяркоўвалася ідэя міжнароднага трыбунала над камунізмам, і трымаем непасрэдныя сувязі з тымі, хто мае што сказаць з гэтай нагоды. Чаму мы не ўзяліся самастойна за арганізацыю згаданай ў заяве канферэнцыі? У нас малавата сіл і сродкаў. Таму я яшчэ раз заклікаю сумленных людзей да ўдзелу ў распачатай справе. Сродкі можна пералічваць на рахунак вышняе рады НДПБ № 700213 у Мінскім абласным аддзяленні Аграпрамбанка, філіял 408301, код 740.

Віктар НАВУМЕНКА, сустаршыня Нацыянальна-Дэмакратычнай партыі Беларусі.

Нам стала вядома

Знята абвінавачванне

ДУШАНБЕ. Вярхоўны Савет Рэспублікі Таджыкістан адмяніў уласную пастанову аб прыпыненні дзейнасці партыі таджыкскіх камуністаў, прынятую ім 2 кастрычніка гэтага года.

Парламенцкая камісія пры ўдзеле пракуратуры рэспублікі і нацыянальнага Міністэрства юстыцыі ўстанавіла «поўную адсутнасць прыналежнасці кампартыі Таджыкістана да гэтых падзей».

У гэтай сувязі адмяняецца таксама рашэнне і аб «Часовым арышце маёмасці кампартыі Таджыкістана». Пастанова набывае сілу юрыдычнага дакумента з моманту яе прыняцця.

Не хавайце вашы грошы ў панчохі

МАСКВА. Па сутнасці згублены кантроль над найважнейшай эканамічнай сферай — грашовым абарачэннем у краіне. На 1 лістапада ў насельніцтва на руках мелася 211 мільярдаў рублёў. Для параўнання — у пачатку года ў насельніцтва было 132 мільярды рублёў наяўных грошай. Галоўная прычына такога павелічэння грашовай масы відавочная: значны рост грашовых даходаў па-ранейшаму не падмацоўваецца існуючым ростам таваразбароту і паслуг.

Мірча Снегур аб Садружнасці...

КІШЫНЕЎ. Удзел Малдовы ў Садружнасці Незалежных Дзяржаў — вынік паслядоўнай палітыкі, праводзімай яе парламентам. Аб гэтым заявіў сёння Прэзідэнт Мірча Снегур, які праінфармаваў дэпутатаў парламента рэспублікі аб выніках сустрэчы ў Алма-Аце.

Ідуць баі...

ТБІЛІСІ. Хваля марадзёрства пракацілася па цэнтральным праспекце імя Руставелі ў Тбілісі, дзе ідуць баі паміж прыхільнікамі і працаўнікамі Прэзідэнта Грузіі Звіяда Гамсахурдзія. Асабліва пацярпелі камерцыйныя магазіны, якіх тут мноства, сувенірныя лаўкі і кіёскі, прадпрыемствы грамадскага харчавання.

Камітэт наказаў доўга жыць

Камітэт Канстытуцыйнага нагляду СССР прыняў рашэнне спыніць сваю дзейнасць.

Гэта лагічнае рашэнне, паколькі ў выніку рэалізацыі рэспублікамі суверэнных правоў Саюз ССР як дзяржава перастаў існаваць. Дакументы, падпісаныя кіраўнікамі незалежных дзяржаў у Алма-Аце, маюць дастатковае прававое абгрунтаванне, бо яны прыняты са згоды амаль усіх суб'ектаў былога Саюза. Прынятыя акты маюць канстытуцыйнае значэнне і ўстаноўчы характар, у тым ліку і ў сувязі са спыненнем існавання СССР.

Апошні «Крок» Жырыноўскага?

Кіраўніцтва Нацыянальна-Дэмакратычнай партыі Беларусі выступіла з рэзкім асуджэннем лідэра ЛДП У. Жырыноўскага, які прыняў удзел у тэлевізійнай праграме «Крок». Гэта выступленне разглядаецца НДПБ як замах на нацыянальную бяспеку і прапаганда варожых нашай дзяржаве поглядаў.

У заяве змяшчаецца патрабаванне прыцягнуць У. Жырыноўскага да крымінальнай адказнасці за абразу ў прамым эфіры ўрадаў суверэнных дзяржаў і грамадзян паўднёвых рэспублік.

По матэрыялах ТАСС і БелТА.

...І бойкі гандаль

У адной з секцый універмага па вуліцы В. Харужай, 21, які належыць ваенгандлю, поўным ходам ідзе продаж рэчаў выключна імпартнай вытворчасці.

Справа ў тым, што цалкам праявіўся «імперыялістычны» характар амерыканскіх сродкаў масавай інфармацыі, якія раздзьмулі кампанію збору сродкаў для «канчаткова» збяднеўшага насельніцтва 1/6 часткі сушы пасля вядомага звароту нашага кіраўніцтва да ЕС. Амерыканскія кампанэа заключаюць дагаворы з нашымі прадпрыемствамі гандлю аб прадастаўленні нам дапамогі. Рэчы, якія прадаюцца ва універмагу, маюць сапраўды сходную цану. Джынсы 50—52 памеру каштуюць 100—300 рублёў, джынсовая спадніца — 80—150, дзіцячыя камбінезоны—да 100 рублёў. Закавыка, праўда, у адным: рэчы... паношаныя. Шчыра кажучы, не да такой ступені мы збяднелі, паны амерыканцы, каб насіць вашы абноскі.

Віталь ДАЛІДОВІЧ.

НАРОДНАЯ ГАЗЕТА

ЗАРУБЕЖЬЕ

⊙ ТАСС ⊙ «Народная газета» ⊙

Партнеров станет больше...

К началу будущего тысячелетия число партнеров Европейского Сообщества достигнет 24 или 25 — такой оптимистичный прогноз высказал в интервью «Индепендент он Санди» председатель комиссии Европейских Сообществ—исполнительного органа ЕС Жак Делор. Он подчеркнул, что сейчас Сообщество открыто, и может появиться другая концепция его будущего устройства, идею интеграции может заменить новая форма более тесного сотрудничества. По его мнению, это будет больше модель конфедерации, а не федерации.

Иммиграция продолжается

Комментируя террористическую акцию в Будапеште в отношении автобуса с евреями из бывшего Советского Союза, министр по делам иммиграции Израиля Ицхак Перец заявил, что она не повлияет на приезд евреев в Израиль.

Председатель комиссии кнессета (парламента) по делам иммиграции Михаэль Клейнер призвал закрыть транзитные пункты. «Вместо того, чтобы тратить на них миллионы,— сказал он,— еврейскому агентству следовало бы активнее развивать прямые рейсы между бывшим Советским Союзом и Израилем».

СНГ—эскиз...

«Содружество», созданное в Алма-Ате, пока едва различимый эскиз, пишет французская газета «Монд». Вычеркнутая из всех списков страна, какой бы искусственной она ни была, не может исчезнуть бесследно. В повседневных реальностях «советизму» суждено намного пережить себя. И все же, казалось бы, импровизированное и непрочное Алма-Атинское соглашение основывается на важной договоренности: Россия получила, что хотела, но в обмен она признала нерушимость границ со своими соседями. В этом — главное достижение, в особенности для Украины и Казахстана, значительную часть которых составляет русское население.

Безопасность гарантируем...

Президент КНДР Ким Ир Сен требует официального подтверждения администрацией США полного вывода ядерного оружия из Южной Кореи для подписания Пхеньяном соглашения о гарантиях ядерной безопасности.

Виват, Содружество!

Министр иностранных дел Румынии Адриан Нэстасе заявил, что его страна приветствует создание Содружества Независимых Государств и очень внимательно следит за развитием событий в бывшем Советском Союзе. Выступая на предрождественской встрече с журналистами, он подчеркнул: «Я думаю, что своим присоединением к Содружеству Молдова в какой-то степени хочет избавиться от бывшей империи. Поэтому мы не должны поддаваться соблазнам (добиваться присоединения Молдовы к Румынии.), а стремиться к развитию с ней широких контактов в политическом, экономическом и культурном плане».

***

Европейское Сообщество с удовлетворением воспринимает решение о создании Содружества Независимых Государств, говорится в заявлении Европейского Сообщества «О будущем статусе России и других республик бывшего Советского Союза», которое было распространено в Гааге и Брюсселе по итогам состоявшейся в бельгийской столице встречи министров иностранных дел ЕС.

Факт

Проверка на дорогах

Таможенный досмотр граждан вводится на всех выездах из Новороссийска.

Однако сотрудники ГАИ считают, что эта мера, увы, не даст результата. «Контроль надо начинать с предприятий торговли и складов, откуда товар отпускается «налево», — отметил руководитель комиссии по организации таможенного досмотра Александр Остроглазов.

РИА.

Личный взгляд

Нет денег—не рожай

Женщина ждет ребенка — это глубоко личное дело каждой семьи. А если это четвертый или, скажем, восьмой по счету? Все равно личное дело?

Детей, как известно, заводят под свою ответственность, предварительно прикинув все: денежные затраты, положение с жильем, обстановку в семье. Так почему же эту свою личную ответственность многодетные матери предлагают разделить с ними государству?! И не просто предлагают, а требуют, пишут в газеты, ходят по инстанциям. Казалось бы, уж чего проще: если нет возможности воспитывать такое количество детей — не надо их заводить. Но парадокс ситуации еще и в том, что зачастую именно малоимущие семьи становятся многодетными. А потом выясняется, что все мы им должны: квартиру вне очереди, товары со скидкой, гуманитарную помощь из-за рубежа... И тут каждый человек вправе спросить: почему, собственно, мы им что-то должны? Почему дефицитные детские колготки, к примеру, должны достаться не моей единственной внучке, а детям из многодетных семей? Я не говорю сейчас о семейных детских домах, здесь многодетные семьи действительно достойны поощрения.

Моя знакомая обратилась в исполком с просьбой о предоставлении ей комнаты до подхода очереди. Комнату ей, естественно, не дали, но, между прочим, объяснили, что будь она хотя бы матерью-одиночкой, желательно с несколькими детьми — вот тогда другое дело! И опять встает вопрос: почему? Почему матерям-одиночкам предпочтение? За что эти поощрения в виде внеочередных квартир и комнат, денежных выплат? Наше нищее и разоренное государство бесконечно лицемерно. Вместо того, чтобы открыто объявить, что оно не заинтересовано в повышении уровня рождаемости, государство продолжает поощрять многодетные семьи своими подачками.

Поразмыслим здраво: зачем на данный момент государству дети, которых оно не в состоянии накормить толком, одеть, обуть, дать минимум культуры? Я уже не говорю о матерях, которых государство не в состоянии освободить от работы. Мне будут возражать, говоря о приросте населения, о воспроизводстве рабочей силы и т. д. Одно могу ответить: я не знаю, зачем стране на данный момент прирост населения, но знаю точно, что уже существующему населению в большинстве своем жить негде и не на что. Я тысячу раз за милосердие к инвалидам, пожилым людям, сиротам, словом, к людям, попавшим в тяжелые обстоятельства не по своей вине. Но ведь детей-то заводят сознательно. В экономически разваленном государстве каждый здравомыслящий человек должен рассчитывать только на себя, а не на подачки государства.

Светлана СМОЛЬСКАЯ.
г. Борисов.

Конфликт

ЖЕСТОКИЙ ПРОИЗВОЛ

пытались учинить облеченные властью номенклатурные люди над молодой учительницей начальных классов 181-й школы города Минска, но забастовка второклассников помогла восстановить справедливость

Из-за чего разгорелся конфликт между директором школы Людмилой Николаевной Белоусовой и учительницей начальных классов Светланой Чирковой, сейчас никто толком и не вспомнит. Даже они сами. Мало ли мелких споров бывает в трудовом коллективе.

Сказать, что у Чирковой неуживчивый характер, тоже нельзя. Разве что слегка резковата в разговоре да непримирима к незаконной обиде. Так ведь это тоже позиция, которую очень немаловажно иметь молодому человеку в наше время. Но...

Попробовала, например, Светлана отстаивать свои взгляды на учебный процесс, и манера ее поведения трансформировалась в докладную на имя директора в следующей словесной форме: «Не выполняет замечаний завуча школы. Слабо подготовлена теоретически». И директор, конечно же, понимает своего зама: может ли 22-летняя Чиркова тягаться в знании педагогики с Тамарой Владимировной Юзефович, которая до пенсии проработала в системе органов народного образования, даже числилась в штате республиканского института усовершенствования учителей?

Вообще, надо сказать, за классом Светланы Чирковой у руководства школы был особый присмотр. Не повезло, считали, детям еще в первом классе. Учительница Важник не смогла дать тех знаний, которых требовал единственный белорусскоязычный класс. Более того, пробелы в своих знаниях Важник компенсировала жестокостью по отношению к детям. Дошло до того, что одному из первоклашек в порыве гнева учительница чуть не оторвала ухо...

Во избежание огромного скандала быстренько замяли дело, переведя Важник в другой класс.

И тут пришла Чиркова с ее педучилищским образованием и справкой об учебе в пединституте на заочном отделении. Белорусскоязычных кадров в школе не было, и за нее ухватились, как за спасительную соломинку. Класс-то в наше время перепрофилировать на русский язык было бы, по крайней мере, неэтично.

На удивление педколлектива и на радость родителям, дела у молодой учительницы пошли очень даже неплохо. Буквально все ученики подтянулись, стали показывать соответствующие программе и их возрасту знания. Здесь и последовала проверка со стороны Юзефович. Потом вторая, третья. Ничего в этом противоестественного не было. Так устроена жизнь каждой школы. Но что из этого вышло, вы уже знаете.

То ли с этого момента, то ли с приходом в класс воспитателя группы продленного дня Л. Иваненко, женщины своенравной, жизнь в микроколлективе изменилась круто. Чиркова по неопытности отвечала откровенностью на откровенность, колкостью на колкость. Это все становилось известно не только директору школы.

Чашу терпения переполнила докладная Иваненко о том, что якобы Светлана Михайловна Чиркова бьет указкой по голове своих учеников. Представляете, какой взрыв негодования вызвало это сообщение у директора школы.

Тут же организовывается проверка фактов. Другой завуч школы Леонид Абрамович Марьин в докладной напишет: «Учительница С. М. Чиркова действительно избивала учеников П. Лысенко, В. Лесникова, В. Буглака, И. Шинкаревич. Факты избиения выяснены в устной беседе с учащимися».

Впоследствии эта клевета не подтвердится. Тем не менее докладная Марьина даст повод Белоусовой предложить Чирковой: «Или мы уволим тебя по статье за совершение аморального проступка, или увольняйся по собственному желанию. Хватит нам экспериментов над этим классом».

Не искушенная в перепетиях закулисной борьбы, где уж ей с такими зубрами тягаться, быстренько написала заявление и дала ходу в другую школу. Ей, только что вырвавшейся из района, засыпанного чернобыльским пеплом, надо было на что-то жить в Минске. Да и за угол вон какие денежки отдавать приходилось.

Конфликт на этом, возможно, и погас бы, если бы не третья сторона — дети, многострадальные второклассники из 181-й минской. Получив третью учительницу за полтора года, они почувствовали сразу — это не Светлана Михайловна. Чуткие родители уловили изменение в детях и не захотели больше экспериментов над малютками. А вникнув в суть разногласий директора школы и учительницы, которую просто выгнали, подняли бучу. Письма-просьбы о восстановлении справедливости легли на столы тогдашнего министра народного образования республики М. Демчука, председателя Комиссии Верховного Совета республики по образованию, культуре и сохранению исторического наследия Н. Гилевича, других инстанций.

И ни в одном из кабинетов не отреагировали как следует на крик душ родителей, «сплавив» их жалобы в Московский РОНО города Минска, с ведома которого и вершился произвол.

Подобная реакция «верхов» развязала руки директору школы и ее завучам. Они проводят несколько проверок знаний у учеников. И приходят к выводу: оценки многим завышены. Небезызвестный Леонид Абрамович Марьин без имеющихся на то прав оценки в журнале переправил. О чем, думается, впоследствии не раз пожалел. Ибо по настоянию сменившего свое мнение РОНО через некоторое время директором школы Белоусовой Марьину за подтасовку оценок объявлено... замечание. Мягко? Конечно. Но по-другому ведь близких, готовых услужить в любую минуту, и не накажешь. Не с кем работать будет.

Но это уже было позже, гораздо позже.

А сначала была забастовка второклашек. То-то всполошила она руководство школы и РОНО. Задним числом сообразили, что нахомутали. Консультации у юристов полностью подтвердили худшие опасения.

К тому времени и Чиркова пришла в себя. Обращения во многие инстанции пролили свет на происходящее. К моменту забастовки детей она имела все оправдательные для себя документы. Поэтому вскоре состоялась отмена приказа об увольнении Светланы Михайловны, и она вошла в свой любимый класс.

Торжество справедливости? Отнюдь. Подогреваемая ущемленным самолюбием Людмила Николаевна Белоусова всячески пыталась испортить жизнь «зазнайке» Чирковой. Регулярные, чаще всяких норм, контрольные срезы занятий. Уговоры мамы Пети Лысенко и написание ею ложного заявления о якобы имевшем месте избиения ее сына, а на основании этого — шантаж судом. (По правде говоря, мать Пети и не подозревала раньше о тех фактах, которые привела в докладной. После призналась, что услышала о них не от сына, а на родительском собрании от одного из руководителей школы). Волокита с квартирой: Чиркова с документами пришла в РОНО по их же вызову, а ей заявляют—ордер выписан на другую фамилию. Благо, все это позади. В душе Светланы лишь горький осадок да спровоцированная статья в «Добром вечере», которая так и не помогла Белоусовой скомпрометировать Чиркову окончательно.

На этом можно было бы поставить точку. Да не дают покоя некоторые обстоятельства. Например, почему отмахнулись от чужой беды в Министерстве народного образования и в комиссии Верховного Совета? Почему шли на поводу у Белоусовой, а не действовали в рамках законов другие исполнители государственных учреждений? Почему педколлектив раздирают распри, от которых страдают дети? Почему такие, как Белоусова, руководят педагогическими коллективами?

Вчитайтесь в предлагаемые ниже слова коллег Людмилы Николаевны на одном из собраний и вы поймете, что конфликт с Чирковой — всего лишь надводная часть айсберга, а действия всех безучастных должностных лиц из высоких инстанций — всего лишь действия чиновников системы. Итак, строки протокола:

ПОЗДНЯКОВА. Я пострадала здесь за то, что говорила всегда правду.

СЕЛЮКОВА. Почему такая текучесть кадров в школе? Потому, что здесь нет порядка, нет дисциплины.

УСЕНКО. У безликого директора и безликая школа. Будь на то моя воля или власть, я бы приказала сделать должность директора школы только выборной. Я не хочу работать в застое, который насаждается у нас дирекцией.

На этом собрании работу администрации школы из 45 человек 33 признали неудовлетворительной.

Этот факт был известен далеко за пределами школы. Все, однако, тихо-мирно забылось.

Забылось бы и с Чирковой, Уверен. Ведь тянули административный воз все те же исполнители на всех уровнях.

Но вмешались дети. Бедные, несчастные пока второклашки.
Мне перед ними стыдно.
А стыдно ли чиновникам?

Виктор ХОРОШКО,
обозреватель «Народной газеты».

З замежнага дзённіка

ВОСЕМ ДЗЁН У НЯМЕЦКІМ «ПАЛОНЕ»

Не ведаю, як хто, а я ляцеў у Федэратыўную Рэспубліку Германіі, каб не толькі пацікавіцца мацаваннем сувязей паміж гэтай краінай і нашай Беларуссю, але і адчуць сапраўдную заходнюю свабоду. Хоць бы на некалькі дзён. Памыліўся: апынуўся ў палоне. У палоне нямецкай гасціннасці і высокай цывілізацыі, у палоне моцных уражанняў...

Скажу шчыра: за восем дзён я, як, напэўна, і мае калегі па дэлегацыі, якую ўзначальваў намеснік Старшыні Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь М. Дзямчук, не ўбачыў «загніваючага капіталізму». Наадварот, з першых гадзін знаходжання на нямецкай зямлі заўважыў, якая відавочная мяжа пралягла паміж той сістэмай, якую мы дзесяцігоддзямі ўсхвалялі на ўсе лады, лічылі лепшай у свеце, і той, якую мы, савецкія, называлі адміраючай. Хоць, прабачце, можа, я нешта блытаю? Можа, там, у заходняй Германіі, даўным-даўно пануе не капіталізм, а ўладарыць той сацыялізм, які, як нам казалі, набліжае камунізм?

Але я ўзяўся за пяро не дзеля тэарэтычных разважанняў, а таму буду бліжэй да канкрэтыкі. Так здарылася, што ў Дзюсельдорф, сталіцу зямлі Паўночны Рэйн—Вестфалія, мы дабіраліся з перасадкай у Берліне. З аэрапорта былой Германскай Дэмакратычнай Рэспублікі прыйшлося адразу пераязджаць у аэрапорт, які знаходзіцца на ўскрайку былога Заходняга Берліна. Як толькі селі ў аўтобус, адзін мой сябар пажартаваў:

— Глядзі-глядзі, смецця столькі, як у Маскве вакол Беларускага вакзала...

Ён, вядома, перагнуў, але і я здзівіўся: у Германіі—і неахайнасць: паабапал дарогі параскіданы папера, рэшткі поліэтыленавай плёнкі, дрот, некалі кінутыя і ўшчэнт абрабаваныя старыя аўтамабілі... Але ж мы ехалі пакуль што, як кажуць, па нашай, сацыялістычнай Германіі...

Па нямецкай зямлі мне раней не даводзілася ступаць, і даволі вострае ўспрыманне навакольных рэалій магло быць звязана з такой акалічнасцю: увесь час — і ў школе, і ва ўніверсітэце, і на працягу многіх гадоў працы — у маю галаву ўсімі ідэалагічна-дагматычнымі сродкамі ўбіваліся стэрэатыпы накшталт таго, што ГДР — адна з самых эканамічна развітых краін сацыялістычнага лагера, што культура людзей там на тры галавы вышэй, чым у сатэлітаў. Гэта, бясспрэчна, так. І ўсё ж «наша Германія» адставала ад «капіталістычнай Германіі» так, як на добрай шашы адстае вярблюд ад хуткаснага сучаснага аўтамабіля.

— Эх, нам бы такую дапамогу, якую мае цяпер былая ГДР ад заходніх немцаў, — уздыхнуў па дарозе Васіль Севасцьянавіч Ляонаў, наш гандлёвы прадстаўнік. — Ведаеце, толькі за гэты год у рэканструкцыю гаспадаркі ўсходніх зямель будзе ўкладзена звыш ста мільярдаў марак.

Мэта — хутчэй, як мага хутчэй падцягнуць эканоміку далучанай часткі Германіі. Пазней нам расказвалі, што як толькі была знесена сумнавядомая берлінская сцяна, з захаду на ўсход днём і ноччу пайшлі цягнікі з будматэрыяламі, тэхнікай, і без таго перагружаныя аўтабаны ўзялі на свае плечы дадаткова тысячы і тысячы цягачоў з тэрміновымі грузамі для перакідкі іх ва ўсходнюю Германію. Амаль у адзін дзень у былой сацыялістычнай краіне адбылася замена кіраўнікоў і інжынерна-тэхнічных работнікаў многіх буйных і сярэдніх прадпрыемстваў на спецыялістаў з Федэратыўнай Рэспублікі Германіі. Па адной прычыне — сітуацыя, звязаная з хірургіяй «хонэкераўскай эканомікі», патрабуе ад кадраў такога ўзроўню ведаў, такіх практычных навыкаў, такога рыначнага мыслення, што большасці кіраўнікоў, выхаваных на лозунгах, напісаных у Крамлі, і не снілася.

Не, не называюць акупантамі ва ўсходнім Берліне тых, хто прыехаў ці штодня прыязджае альбо прылятае з заходніх рэгіёнаў, каб з сапраўднай нямецкай адказнасцю ўзяцца за перабудову той часткі Германіі, якой гісторыяй было наканавана шмат з таго, што супярэчыць прыродзе нацыі, прыродзе развіцця грамадства. Дарэчы, дзе, скажам, Бон, Кёльн, Мюнхен, Дортмунд — сотні кіламетраў аддзяляюць гэтыя гарады ад Берліна. Але ніякая адлегласць не можа быць перашкодай, калі суайчыннікам патрэбна дапамога. У самалёце я разгаварыўся з адным, як мне падалося, вельмі вопытным інжынерам, які дзень праз дзень лятае ў розныя гарады былой ГДР, каб даць каштоўныя парады, пракантраляваць ход рэалізацыі распрацаваных ім праектаў. Многія спецыялісты, высокакваліфікаваныя рабочыя, якія прымаюць удзел у рэканструкцыі эканомікі ўсходняй Германіі, перайшлі на вахтавы метад — прылятаюць ці прыязджаюць да сваіх сем'яў толькі на выхадны альбо на перыяд кароткіх адпачынкаў.

Што цікава — калі тэрыторыя былой Германскай Дэмакратычнай Рэспублікі цяпер падобная на гіганцкую будаўнічую пляцоўку, то па другі бок Берліна, як мне здалося, быццам бы ўсё заціхла, калі не сказаць — вымерла. Сапраўды, у заходняй Германіі новабудоўляў амаль не бачна. Тут даўным-даўно ўсё адбудавана. Ды яшчэ як! Пераязджаеш з усходняга Берліна ў заходні — і быццам апынаешся ў іншай, зусім не нямецкай краіне. Не ўбачыш ні смецця паабапал дарогі, ні недагледжаных збудаванняў, ні старых, пабітых аўтамабіляў, ні ржавых цялежак у аэрапорце і на чыгуначным вакзале. Прынамсі, калі мы трапілі ў аэрапорт Заходняга Берліна, кантрастнасць паміж былой ГДР і ФРГ узмацнілася. Тут я не сустрэў людзей з авоськамі ў руках альбо з сундукамі, перавязанымі вяроўкай і перакінутымі цераз плячо. У заходнеберлінскім аэрапорце — як у высакакласным атэлі: усё прадугледжана для таго, каб чалавек не адчуў нейкую нязручнасць, не патраціў марна ніводнай хвіліны часу. Не трэба хвалявацца за рэчы — яны ў поўнай захаванасці будуць дастаўлены да аўтамашыны ці да месца вашага адпачынку. А адпачыць тут ёсць дзе — і рэстаран, і кафэ, і розныя залы, і...

У нас адна гадзіна, праведзеная на чыгуначным вакзале ці ў аэрапорце, можа каштаваць аднаго года жыцця. Адны чэргі ля кас за білетамі — пекла, з якога вызваляешся ледзь-ледзь жывым. Не ведаю, як купляюць білеты ў Германіі, але ні адной чаргі ў месцах масавага перамяшчэння людзей я не ўбачыў.

Успамінаю. Перад адлётам з Дзюсельдорфа ў нас было ў запасе хвілін сорак. Падняліся ў залу чакання. Мяккія канапы, столікі, газетныя падборкі... Пасярэдзіне — буфет самаабслугоўвання. Усё на аўтаматыцы. Каб наліць у кубачак кавы, не трэба круціць кран улева-ўправа — дастаткова на агульнай панелі знайсці ўмоўны значок і прыкласці да яго палец. Ад цеплавога выпраменьвання спрацуе аўтаматыка — і піце на здароўе каву.

У складзе нашай дэлегацыі было некалькі беларускіх журналістаў. Нататкі аднаго з іх былі надрукаваны некалькі дзён таму. Мой калега напісаў: «Я не буду гаварыць вам, чым нас кармілі. Дзевяць дзесятых таго я не толькі ніколі не каштаваў, але і не ведаю, як гэта называецца. Я не буду гаварыць, чым нас паілі, каб не выклікаць нянавісць да аўтара...» Што ж, я не супраць таго, каб мой сябра па пяру сам вырашаў, пра што расказваць чытачам сваёй газеты, а пра што прамаўчаць. Але калі зайшла гаворка пра абслугоўванне, харчаванне, то я заўважу: у нас чалавек існуе для сферы абслугоўвання, а ў Германіі, наадварот, — сфера абслугоўвання існуе для чалавека.

Прапісныя ісціны, скажуць найбольш дасведчаныя чытачы. Што ж, прымаю крытыку — сапраўды, пра цывілізаванасць заходніх краін, у тым ліку і Федэратыўнай Германіі, пісана-перапісана. Але ж чаму мы не можам гэтым пахваліцца? Ці не таму, што чытаем і не задумваемся — што і для каго ствараецца, як зрабіць, каб чалавек адчуваў сябе чалавекам— не толькі дома, але і на працы, на вуліцы, у магазіне, на вакзале... Бадай, не перабольшу, калі зазначу: нам трэба стварыць такія ўмовы, каб тыя, хто займаецца аказаннем паслуг, змагаліся за кліента на канкурэнтнай аснове. І ніякай дзяржаўнай апекі, ніякага манапалізму. Лепшая рэклама сервісу — аказанне паслугі на самым высокім узроўні. Менавіта аб гэтым вымушаны пастаянна думаць, напрыклад, гандляры Дортмунда, Дзюсельдорфа, высокім прафесіяналізмам якіх я проста зачараваўся. Прадавец не чакае, пакуль ты ў яго спытаеш —ён першы гэта зробіць. І абавязкова з усмешкай, цёплым позіркам. Выбіраць доўга не трэба — усюды ўсё ёсць. Ад туалетнага мыла да рэвальвера і супер-аўтамабіля.

Наогул, у мяне склалася ўражанне, што ў ФРГ тавары не выпрацоўваюцца, а звальваюцца з неба, прытым усё насельніцтва працуе ў сферы паслуг. Па колькасці насельніцтва той жа Дортмунд нагадвае прыкладна наш Гомель. Але калі браць узровень паслуг, то розніца проста велізарная. Я не бяру тыя ж магазіны — там іх, здаецца, больш, чым пакупнікоў. Мяне зацікавіла, што ў горадзе ёсць для моладзі. І вось даведка: Дом імя Дзітрыха Кенінга, Дом імя Фрыца Хэнслера, 20 маладзёжных цэнтраў правядзення вольнага часу і 25 клубаў для дзяцей і юнацтва, 1 маладзёжна-адукацыйны цэнтр, 9 ігравых таварыстваў, 362 пляцоўкі для гульняў... Можна працягваць спіс спартыўных збудаванняў, паркаў, музеяў — ды шмат чаго іншага ёсць для дортмундскай моладзі. Як, дарэчы, і для іншых катэгорый насельніцтва.

Што ўяўляе сабой, напрыклад, казіно «Хоензібург»? 18 сталоў для гульні ў рулетку, 2 сталы для гульні ў бакара і 5 для гульні ў «Блэк Джэк», 160 гульнявых аўтаматаў. Пры вялікай зале казіно—гастранамія, разлічаная на гурманаў розных густаў, рэстаран з адкрытай тэрасай, рэстаран з французскай кухняй «Гурмэ», закусачная...

А калі табе не 20, не 30 і не 40—50 гадоў? Памятаюцца часы, калі нашыя цэнтральныя выданні з нумара ў нумар змяшчалі здымкі абяздоленых людзей заходніх краін: маўляў, глядзіце на капіталізм без прыкрас. Не ведаю, як было раней, але цяпер пажылыя людзі той жа Германіі адчуваюць сябе больш упэўнена, чым нашыя. У тым жа Дортмундзе ёсць цэнтр для пажылых імя Вільгельма Хансмана, культурны цэнтр імя Дзітрыха Кенінга, 35 цэнтраў для пажылых у розных раёнах горада, 19 дамоў для пажылых людзей дзяржаўнага ўтрымання і 4 — прыватнага характару.

Можна было б доўга расказваць пра жыццё-быццё заходніх немцаў, але газетная плошча не дазваляе. Дадам толькі: умеюць людзі і працаваць, і адпачываць. Вы часта пачуеце ў нас музыку на вуліцах і плошчах? Хіба што ў вялікае свята і ў вялікім горадзе. А ў Германіі музыка спадарожнічае на кожным кроку, і гэта надае нейкі асаблівы настрой, я сказаў бы, спрыяе стварэнню асаблівага асяроддзя. Дарэчы, самыя афіцыйныя мерапрыемствы немцы ўмеюць ператварыць у цёплую, чыста людскую сустрэчу. У адзін з дзён нас запрасілі ў Дзюсельдорф на свята, звязанае з усхваленнем сацыял-дэмакратычнай партыі, якая вось ужо 25 гадоў з'яўляецца тут кіруючай. У шыкоўным парламенцкім палацы сабралася некалькі тысяч чалавек. Не, людзі не прыйшлі слухаць урачыстыя прамовы, прымаць рэзалюцыі і пастановы. У розных месцах гучала музыка аркестраў, а людзі хадзілі ад століка да століка, падымалі бакалы з шампанскім, півам, віном, каньяком і вялі простыя і жыццёвыя гаворкі. А калі і падыходзілі да мікрафонаў афіцыйныя дзеячы, дык на хвіліну — іх словы былі простымі, як само свята.

А ці ж не запамінаюцца тыя перадвавагоднія кірмашы, якія мы бачылі ў вялікіх і малых гарадах?! У самых бойкіх месцах гандляры ставяць свае часовыя рознакаляровыя кіёскі — і пасля работы тут збіраецца, здаецца, усё насельніцтва. Зноў жа абавязкова гучыць музыка, чутны песні, жарты... Адным словам, у людзей перадсвяточны настрой, яны весяляцца.

Візіт нашай дэлегацыі ў Германію — гэта, безумоўна, не турысцкая экскурсія. І мая задача заключаецца не столькі ў тым, каб перадаць свае эмацыянальныя ўражанні аб гэтай краіне, яе людзях, колькі ў тым, каб расказаць пра тыя канкрэтныя мерапрыемствы, якія здзяйсняліся ў рамках візіту і якія прынясуць карысць нашай рэспубліцы. Заўважу, разам з намеснікам Старшыні Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь у Германіі былі нашы дэпутаты, спецыялісты, вучоныя, прадстаўнікі дзяржаўных і гаспадарчых структур. Аб тым, у якім напрамку ідзе ўмацаванне сувязей паміж дзвюма суверэннымі дзяржавамі — Германіяй і Беларуссю, — я паспрабую расказаць у наступным нумары.

Іосіф СЯРЭДЗІЧ.

Мінск — Берлін — Дзюсельдорф — Дортмунд — Мінск.

Выше, выше...

ТАЛЛИНН. **Индекс стоимости жизни в Эстонии за год вырос в 3 раза, сообщает департамент статистики республики.**

Продовольственные товары за это время подорожали более чем втрое, промышленные—в четыре раза.

НАРОДНАЯ ГАЗЕТА

Спорт-экспресс

ФУТБОЛ

* Французский футболист Жан-Пьер Папен стал обладателем «Золотого мяча» — награды, которая ежегодно вручается лучшему европейскому футболисту журналом «Франс футбол».

* Итальянская сборная закончила квалификационные игры с 10 очками, на 3 меньше, чем у сборной СССР, занявшей первое место в группе и завоевавшей путевку в финальный турнир.

Но распад Советского Союза может дать итальянцам непредвиденную возможность поехать на чемпионат в Швецию. Европейский союз футбольных ассоциаций (УЕФА), руководящая организация европейского футбола, дал понять, что, если СССР или Югославия (переживающие такие же трудности) откажутся от дальнейшего участия в чемпионате, они могут быть замещены командами, занявшими вторые места в квалификационных группах...

ПЛАВАНИЕ

Француз Франк Шотт улучшил свое же европейское достижение, установленное накануне (53,86 сек.): 100 м на спине на национальном первенстве в 25-метровом бассейне в ходе эстафетных соревнований 4×100 метров комплексного плавания он преодолел за 53,53 сек.

ТИРАЖ «СПОРТЛОТО»

Результаты 51-го тиража лотереи «Спортлото»:

«6 из 45»: 19 (лыжные гонки), 24 (ручной мяч), 26 (современное пятиборье), 28 (стрельба пулевая), 30 (тяжелая атлетика), 36 (художественная гимнастика).

«5 из 36»: 3 (бобслей), 12 (гимнастика), 25 (санный спорт), 30 (тяжелая атлетика), 32 (фигурное катание).

Неверагоднасці свету

Ахвяры паляўнікоў за галовамі

Тры дачкі Эмануэла Петэрсана прапалі ў амазонскіх джунглях. Амаль год драматычных пошукаў закончыўся тым, што ён адшукаў... іх муміфікаваныя галовы.

— Я прасіў іх, каб у час канікулаў не адпраўляліся ў экспедыцыю ў джунглі. Для дзяўчат гэта небяспечна, — расказваў журналістам Эмануэл. — Але яны любілі ўсялякія прыгоды. І вось усё, што мне ад іх засталося...

Петэрсан выцірае рукі. Журналісты, а сярод іх і рэпарцёр «Уіклі Уорлд Ньюс», бачаць на яго далонях тры скурчаныя муміфікаваныя галоўкі. Толькі адным ім вядомым спосабам племя паляўнікоў за галовамі прэпаруе галовы сваіх ахвяр, памяншаючы іх да памераў грэйпфрута.

— І чаму дзяўчаты мяне не паслухалі? — у роспачы пытае бацька.

Драма зачыналася, калі Петэрсан прапанаваў сваім дочкам Марыі (23 гады), Ганне (22) і Лейш (20) у час студэнцкіх канікулаў летам 1989 года пападарожнічаць па Еўропе. Дзяўчаты, аднак, зацікавіліся і настойвалі на паездцы ў амазонскія джунглі. У рэшце рэшт ён уступіў.

Са свайго дому ў Пенсільваніі сёстры паехалі на аўтамабілі ў Нью-Йорк, а адтуль 13 чэрвеня вылецелі ў Бразілію. Бацька атрымаў ад іх весткі, якія не выклікалі неспакою, да таго часу, пакуль яны не выправіліся ў [illegible] бязлюдныя прыбярэжжа Амазонкі. Петэрсан па тэлефоне адгаворваў іх. Не паслухаліся. Са свайго паходу яны не вярнуліся.

— Яны павінны былі прыляцець у ЗША 10 ліпеня, — успамінае бацька. — Заўсёды слова трымалі, вызначаліся пунктуальнасцю. Калі не падалі ніякіх вестак пра сябе да канца месяца, я зразумеў, што здарылася нешта нядобрае.

Амерыканскае консульства ў Бразіліі не мела пра сясцёр Петэрсан ніякай інфармацыі. Праз авіякампанію бацька ўстанавіў, што яны ў ЗША не вярталі.

Калі паліцыя спыніла безвыніковыя пошукі, Эмануэл Петэрсан вырашыў шукаць дачок сам. Ён узяў водпуск за свой кошт і паляцеў у Бразілію.

Адзінаццаць месяцаў яго пошукі не давалі вынікаў. След дзяўчат губляўся перад халоднай сцяной джунгляў. Здавалася, не было ніякіх сведчанняў.

У [illegible] Петэрсан [illegible] у тамтэйшых газетах аб'явы [illegible] У турыстычным бюро яму ўдалося даведацца, у якім кірунку пайшлі дзяўчаты.

— Праваднік баяўся выбраць для пошукаў месца, трэба было яму добра заплаціць, — успамінае Петэрсан. — Праз некалькі дзесяткаў дзён мы натрапілі на каталіцкі прытулак. Стары місіянер памятаў маіх дачок. Яны да яго заходзілі. Ён таксама [illegible] ім, перасцерагаў аб небяспецы. На жаль, яны не паслухаліся.

Місіянер прынёс шкатулку Петэрсану тры скураныя засушаныя галоўкі з доўгімі цёмнымі валасамі. Іх яму аддаў дзікун, якога місіянер вылечыў. Бацька без усякага сумнення пазнаў сваіх дачок. Пазней гэта пацвердзілася і даследаваннем спецыялістаў.

Эмануэл Петэрсан забраў з сабою муміфікаваныя астанкі. Трымае іх дома пад шкляным каўпаком. — Не магу развітацца з дочкамі, — гаворыць ён. — На шчасце, іх маці не дажыла да гэтага, памерла некалькі гадоў назад.

Трагедыя Петэрсана наводзіць на роздум аб кантрастах цывілізацыі на нашай планеце: камп'ютэры, лазеры, касмічныя палёты і падарожжа ў джунглі, якое заканчваецца каменным нажом дзікуна.

(Па матэрыялах замежнага друку).

ЮРИДИЧЕСКАЯ КОНСУЛЬТАЦИЯ

Раздел ведет секретарь Комиссии по законодательству Верховного Совета Республики Беларусь Евгений Новиков

БЕСПЛАТНОЕ ПИТАНИЕ ДЛЯ ДЕТЕЙ

Наша студенческая семья воспитывает малолетнего ребенка. Имеем ли мы право на получение бесплатного детского питания по рецептам детской поликлиники по месту жительства, учитывая, что после реформы розничных цен увеличился размер стипендий и пособия по уходу за ребенком?

Ю. РОЗОВСКИЙ.

г. Минск.

Порядок исчисления среднего совокупного дохода семей для определения их права на бесплатное обеспечение молочными смесями и другими продуктами питания детей первых двух лет жизни в 1991 году установлен письмом Министерства здравоохранения и Министерства финансов Республики Беларусь от 23.5.1991 года. Разъяснено, что «право на бесплатный отпуск молочных смесей и других продуктов детского питания для детей первых двух лет жизни имеют многодетные и малообеспеченные семьи. При исчислении среднего совокупного дохода семьи за истекший календарный год в общем доходе учитывается вместо заработка матери назначенное пособие по уходу за ребенком в размере 35 рублей в месяц.

Если же матери в прошлом году пособие по уходу за ребенком не было назначено, а назначено в текущем году, то при исчислении среднего совокупного дохода семьи за истекший календарный год учитывается вместо заработка за прошлый год пособие в размере 70 рублей, т. е. без учета компенсационных выплат в соответствии с постановлением СМ Республики Беларусь № 100 от 22.03.1991 года. При этом необходимо иметь в виду, что средний совокупный доход на члена семьи не может превышать 50 рублей в месяц. В совокупный доход семьи включаются также доходы и других членов семьи, входящих в ее состав, за истекший календарный год.

Ольга МОИСЕЕВА,
адвокат.

ШАШКИ

В ПЯТЕРКЕ СИЛЬНЕЙШИХ

В Кишиневе прошел открытый 51-й чемпионат страны по русским шашкам. В нем приняли участие 36 представителей республик, Москвы и Санкт-Петербурга. Турнир проводился в два этапа. Сначала прошло 9 туров по швейцарской системе, которые определили 10 сильнейших. На втором этапе, с учетом ранее набранных очков, был проведен финальный турнир по круговой системе.

От нашей республики в чемпионате выступали призеры чемпионата Беларуси, из которых лишь многоопытному гроссмейстеру из Минска Аркадию Плакхину удалось пробиться в финал. Это было 29-е! выступление минчанина в чемпионате страны, показатель, которым не может похвастаться никто. На этот раз в призеры попасть не получилось. Набрав 10 очков из 18 возможных, А. Плакхин занял пятое место, что дает ему право выступить в 1992 году в чемпионате, минуя отборочные соревнования. Приводим одну из партий белорусского гроссмейстера, сыгранную на чемпионате.

А. Плакхин — Л. Залитис (Латвия)

1. cb4 hg5 2. ed4 de5 3. bc5 ec3 4. bd4 ba5 (после 4... gh4 5. de5 игра упрощалась) 5. cb6 ae3 6. dh6. Создалась острая позиция, в которой белые стремятся использовать неразвитость черных шашек g7 и h8. 6... cd6 (лучше 6... fe5, gf6 и т. д.) 7. ab2 dc5 8. gh4 bc7 9. ed2 cd6 (еще возможно было 9... fe5, развивая левый фланг с возможностями защиты, теперь же позиция черных становится критической) 10. bc3 cb4 11. ac5 db4 12. fe3 fe5 13. hg gf6 14. gf4 eg3 15. hf2 fe5.

16. fg3! (не выигрывает 16. ed4 ввиду 16... ef4 17. fe3 fg3 18. gh2 hg7 19. hf4 ef6, и, несмотря на лишнюю шашку, белые не в силах реализовать свое преимущество) 16... hg7 17. gh4 gf6 18. gh2 ba3 19. hg3 ed6 20. ef4 ab4 (если 20... dc7, то 21. fg5 fe7 22. de3 dc5 (22... cb6 23. gf4 eg3 24. hf2 fh4 25. hg7 ef6 26. gc7 bd8 27. ed4×) 23. hg7 fh8 24. gf6 eg7 25. ed4 ce3 26. cb4 и 27. gf4×) 21. ca5 ed4 22. de3 df2 23. ge1 de7 24. hg7 fh8 25. fe5 df4 26. ab6 ed6 27. ba7 fe3 28. ab8 dc5 29. be5. **Черные сдались.**

Андрей Валюк из Гродно в отборочном этапе показал такой же результат, как Плакхин — 5 очков, но по коэффициенту не вышел в десятку. Результат нашего третьего участника минчанина Кирилла Хайнюка — 4,5 очка. А победителями чемпионата стали гроссмейстер А. Кандауров (Москва) и мастер И. Доска (Кишинев). Бронзовую медаль завоевал мастер спорта из Самары Ю. Королев. И. Доска и Ю. Королев выполнили гроссмейстерскую норму.

1-Й ШАШЕЧНЫЙ КОНКУРС.

Задание № 15: концовка Б. Хитрова решается путем 1. cb6 ac7 2. gf2 gf4 3. ed2 he1 4. da5 eb4 5. ae1×.

Задание № 16: в этюде Д. Калинского к цели ведет 1. gf8 db8 (1... da3 2. he1 ab2 3. fh6 ba1 4. ec3 ad4 5. he3×, 1... dc7 2. fd6 ca5 3. df4×) 2. fa3 ef4 3. hf6 fg3 4. ac1 gh2 5. fh4×.

ТЕАТР

27—28 ДЕКАБРЯ
Начало в 19.00

ТЕАТР ОПЕРЫ И БАЛЕТА
сегодня — **«Спящая красавица».**

ТЕАТР ИМ. Я. КУПАЛЫ
сегодня — **«Павлинка»,** на малой сцене в 10.30 — **«Смех лангусты».**

ТЕАТР КУКОЛ
сегодня и завтра — НОВОГОДНИЕ ПРЕДСТАВЛЕНИЯ и **спектакль «СОЛОВЕЙ»** (в 10.30, 12.30 и 15.00).

БЕЛГОСФИЛАРМОНИЯ
(концертный зал)
сегодня — ВЕЧЕР ИОГАННА ШТРАУСА. **Государственный академический СИМФОНИЧЕСКИЙ ОРКЕСТР Республики Беларусь.** Художественный руководитель и дирижер — **В. Дубровский,**
завтра в **14.00 — абонемент № 10** «ДЕТСКИЕ ГОДЫ ЛЮБИМЫХ КОМПОЗИТОРОВ». **ВРЕМЕНА ГОДА** (П. И. Чайковский). Музыковед — **А. Порецкий,**
в 16.00 — абонемент № 7. ВЫСТУПАЮТ ДЕТСКИЕ ХУДОЖЕСТВЕННЫЕ КОЛЛЕКТИВЫ. **Народный ансамбль танца «РОВЕСНИК».** Художественный руководитель **— М. Бельзацкая.**

Программа телепередач

Пятница, 27 декабря

Программа БТ

8.30. Утро республики.
8.45. «Алтайские этюды». Киноочерк.
9.00. Телевидение — школе. Изобразительное искусство. 3-й класс. Выразительные средства скульптуры.
9.20. «Батыр Закиров». Телевизионный фильм.
10.00. Меркурий. Программа для деловых людей.
11.00. «Пятое колесо».
13.00. «Кто приласкает лошадку?» Док. фильм.
13.25. А. Макаенок. «Дышите экономно». Спектакль Белорусского телевидения.
16.10. Чемпионат СССР по водному поло. СКИФ-РШВСМ (Минск) — «Торпедо» (Москва).
16.45. Меркурий. Программа для деловых людей.
17.45. Экран детского фильма. «Фэт Фрумос и слонце», «Ишьты, масленица!» Мультфильмы.
18.00. «Вестница». Информационно-коммерческая программа.
18.15. «Зодчие». Док. фильм.
19.00. Панорама.
19.25. Наш комментарий. «Налоговая квота».
19.30. Противостояние. Нравственно-правовая программа.
20.35. Реклама.
20.45. Колыбельная.
21.00. «Возвращение на Таймыр». Док. фильм.
21.15. Реклама.
21.20. Телебиржа.
21.35. НИКа (Новости. Информация. Комментарии).
21.50. На сессии Верховного Совета Республики Беларусь. По окончании — «Песню берите с собою». Фестиваль белорусской песни в Беловежской пуще. Передача 2-я.

Первая программа

6.30. Утро.
9.05. «Женщина: вариант судьбы». 2-я серия.
10.15. ...До 16 и старше.
11.00. Три встречи на Урале.
12.00. ТСН.
12.10. Музыка в эфире.
14.10. Биржевые новости.
14.25. Блокнот.
14.30. Бридж.
15.00. ТСН.
15.15. Русские песни поет Т. Петрова.
15.30. «Вход в лабиринт». 5-я серия.
16.35. Детский час. «На балу у Золушки».
17.35. Фильмы-призеры XIV Всесоюзного фестиваля телевизионных фильмов в Саратове. «Русская песня» («Соратовтелефильм»).
18.00. ТСН.
18.15. Человек и закон.
18.55. Политическое расследование. «Афганистан: за кулисами войны». Интервью А. Н. Яковлева.
19.40. ВИД представляет: «Поле чудес».
21.00. Информационная программа.
21.35. ВИД представляет: «Поле чудес». «Матадор», «Музобоз поздравляет», «Шоу-биржа». В перерыве — ТСН.
1.05. «Тем более, что жизнь короткая такая...»
2.45. Концерт БСО под управлением В. Федосеева.

Российский канал

8.00. Гимнастика.
8.15. Время деловых людей.
9.15. Английский язык. 1-й год.
9.45. Английский язык. «Семейный альбом» (США).
10.15. Мультфильм.
17.00. Премьера док. фильма «Имел бы я златые горы...»
17.40. Мультфильмы.
18.00. Коррупция: кролики и удавы.
19.00. «Рождественский пирог». Программа для детей.
19.15. Видеоканал «Урал-ТВ».
19.55. Реклама.
20.00. Вести.
20.20. Спокойной ночи, малыши!
20.35. «Вторая русская революция». 8-я серия.
21.40. На сессии Верховного Совета РСФСР.
22.00. Театральный разъезд. БДТ: вчера, сегодня и завтра. Товстоногов.
22.55. Реклама.
23.00. Вести.
23.20. «Театрал». Новоселье на Арбате.
0.30. Джаз-тайм. Праздничный выпуск «Всемирный джаз».

Кино

27 декабря

Справочная киносети — 20-90-90.

«МОСКВА»: программа документальных фильмов **«Твой сын, Россия»** (предсеансовый зал). **«Ребус»** (п) — 10.30, 12.20 (л), 14.10, 16.00, 18.00, 19.40. **«Магия»** — 21.20.

«ОКТЯБРЬ»: «Ребус» (п) — 10.00, 13.50 (л), 21.50. **«Магия»** — 11.50, 16.00, 19.50. Премьерный показ. **«Мутант»** — 18.00 (встреча с творческой группой фильма).

«БЕРЕСТЬЕ»: киноутренники **«В гостях у Деда Мороза и Снегурочки»***—9.00, 12.00. **«Нет выхода»** (1,5 с., п) — 10.00, 12.10, 14.20, 16.30, 18.40, 20.50. **«8 процентов любви»** — 18.00. **«Черный кулак»** — 16.00 (л), 20.00 (к/пр. «Экран улыбается»).

«ВИЛЬНЮС»: «Ребус» (п) — 10.00, 13.20 (л), 16.40, 20.10. **«Магия»** — 11.30. **«Тысячелетие»** (п) — 14.50, 18.20, 21.50. Видеозал: **«Моя мачеха — инопланетянка»** — 15.25, 19.35, 21.40. **«Клиника доктора Курэты»**** — 13.20, 17.30.

«ДРУЖБА»: «Не будите спящую собаку» (2 с., п) — 12.10, 16.50. **«Стенка на стенку»** (1,5 с., п) — 10.00, 14.40, 19.20, 21.30. Видеозал: информационно-музыкальная программа — 18.30.

«ПОБЕДА»: «Не будите спящую собаку» (2 с., п) — 12.10 (л), 19.00. **«Стенка на стенку»** (1,5 с., п.) — 10.00, 14.40, 16.50. Видеозал: **«Терминатор-2»** — 11.00, 13.20, 15.40. Видеосалон, видеокафе: **«Агенты ФБР»** — 11.10, 13.30, 15.50.

«СОВРЕМЕННИК»: «Нет выхода» (1,5 с., п) — 20.00, 22.00 (н). **«Звездные войны» («Империя наносит ответный «удар»)** (1,5 с., п) — 10.00, 12.00, 14.00, 16.00, 18.00.

«САЛЮТ»: «Счастливые дни Муми-троллей»* — 10.00.

«КИЕВ»: «Бесконечная история»* — 14.20. **«Бес»**— 10.00. **«Честь и кровь ниндзя»** (п) — 16.20, 20.50. **«Пришелец»** (2 с.) — 11.40, 18.20.

«ПИОНЕР»: «Хитроумная сковорода» и др. новые мультфильмы* — 10.00. **«Рэмбо. Первая кровь»** — 11.30, 19.00. **«Чужой»** (1,5 с.) — 16.30, 21.00.

«ЭЛЕКТРОН»: «Самсон и Салли»* — 10.00. **«Путь на юго-запад»*** — 11.30. **«Время слуг»** (1,5 с.)** — 10.10, 13.30, 17.30 (л). **«Бес»** —15.40, 20.00. **«Честь и кровь ниндзя»** (п) — 12.30, 14.10, 16.00, 17.40, 19.20, 21.00. Видеозал: **«Нет выхода»** — 10.00, 12.00, 14.00, 16.00, 18.00, 20.00. **«Самолетом, поездом, автомобилем»** — 10.10, 12.10, 14.10, 16.10, 18.10, 20.10.

* — для детей,
** — только для взрослых,
(л) — льготный,
(н) — премьерный показ.

Астрономический календарь — 27.12.

ВОСХОД И ЗАХОД СОЛНЦА: Минск — 8.27, 15.53; Витебск — 8.25, 15.36; Могилев—8.16, 15.43; Гомель—8.06, 15.48; Гродно — 8.41, 16.10; Брест — 8.33, 16.19.

ДОЛГОТА ДНЯ В МИНСКЕ — 7 часов 27 минут.

ПОСЛЕДНЯЯ ЧЕТВЕРТЬ —28 декабря.

Погода

Сегодня днем по республике ожидается облачная погода, временами снег, местами метель, на дорогах гололедица. Температура воздуха в Гродно, Бресте — 1—3, Минске — 2—4, Витебске, Могилеве, Гомеле — 3—5 градусов мороза.

Стоит подумать

Косметика—яд

Любительницы макияжа могут быть шокированы, прочитав эту заметку, но факты — упрямая вещь. Дефицит косметики и солидные цены на нее заставили находчивых изобретать румяна, тени и пудру, используя импортную тару и упаковку.

Цыгане уже не продают губную помаду и пудру из-под полы, а сдают все это в коммерческие магазины. Рецептура тюбиков в импортной упаковке способна удивить даже опытного химика — в ход у подпольных косметологов идут парафин, воск, сало и красители, которые иначе как ядами не назовешь. Выборочный анализ косметических наборов в комиссионных магазинах Москвы, Санкт-Петербурга, Киева и Минска показал, что в красивых импортных ларцах нередко продается самая настоящая кустарщина. Веки вспухают под такими тенями, воспаляются скулы от таких румян. Лишь в двух случаях из ста специалисты обнаружили в пудре рисовую муку, а так — смесь мела, крахмала, казеинового клея и зубного порошка. Похоже, что дефицит скоро научит дельцов теневой экономики делать и самолеты из фанеры. Во всяком случае, покупая духи «Черная магия» или «Опиум», проверьте, чтобы вам не подсунули серную кислоту с ароматической начинкой.

Лилия НИКОЛАЕВА.

Вам збіраюцца паказаць...

«САТАНА»

Гэтая новая каляровая мастацкая кінастужка створана сумесна студыяй «Уліч» пры кінастудыі «Ленфільм» і студыяй «Так-Т» Усесаюзнага таварыства сяброў кіно.

Фільм названы імем сатаны, зразумела, не на славу яго. Проста прыйшоў час назваць рэчы сваімі імёнамі. Мы жывём у царстве Сатаны, у цемры безнадзейнасці і бездаражы, і толькі страх крымінальнага пакарання ўтрымлівае нас ад уседазволенасці.

Фільм «Сатана» — гэта гісторыя кахання і злачынства, граху і адплаты.

«ЗАКРЫТАЕ ГРАМАДСТВА»

...Гаспадар дома Роберт знаходзіцца ў пастаянным нервовым напружанні: бясконцыя непрыемнасці на службе канчаткова змучылі героя. Яго жонцы Элен таксама не соладка. Яна працуе з цяжкімі падлеткамі, а дома не можа расслабіцца, пакутуючы ад халоднасці мужа, не разумеючы яго раўнадушша ў адносінах да сям'і. Такім чынам, кожны з іх заняты толькі сваімі пачуццямі і эмоцыямі, не жадаючы зразумець другога. Ды і часу катастрафічна не хапае: сын Нікі хворы і патрабуе ўвагі і клопату. Сям'я літаральна на мяжы разрыву. Але надыходзіць доўгачаканы адпачынак, і чужы пажылы чалавек па імені Карл міжволі дапамагае гэтым людзям разабрацца ў сабе і зразумець адзін аднаго, пераацаніць нарэшце свае жыццёвыя пазіцыі...

Карціна створана нямецкімі кінематаграфістамі. Аўтар сцэнарыя — Клаўс Похе, рэжысёр — Франк Бейер.

«СЯДЖУ НА ГАЛІНЕ, І МНЕ ДОБРА»

Дзеянне гэтай філасофскай камедыі адбываецца ў Славакіі адразу пасля заканчэння другой сусветнай вайны. Героі яе — два сябры, якія нечакана сталі мільянерамі і паплаціліся за гэта. Якія найтанчэйшыя ўзаемасувязі чалавека і гісторыі, што такое жывая душа народа, у чым адрозненне сапраўдных асноў чалавечага быцця ад уяўных — вось тэмы разважанняў, якія прапануюць нам стваральнікі гэтай каляровай чэхаславацкай мастацкай кінакарціны — сцэнарысты Юрай Якубіска і Йозеф Паштека, рэжысёр — Юрай Якубіска.

У галоўных ролях заняты Бадзяслаў Поліўка, Андржэй Павелка, Дзеана Харватава, Маркета Грубешова.

«БАЛКАНСКІ ШПІЁН»

Каляровую мастацкую кінастужку з такой назвай, створаную рэжысёрамі Душанам Кавачэвічам і Бажадарам Ніколічам па сцэнарыю Душана Кавачэвіча, выпускае на экраны рэспублікі югаслаўская кінастудыя «Уніон фільм».

Ілія Чворавіч, натхнёны ідэаламі сталінізму і камунізму, пражыў жыццё, поўнае «ідэйнай» барацьбы. Расколатая свядомасць «вернага сталініста» ўспрымае свет у такім скажэнні, што нават зусім нармальныя людзі, якія акружаюць яго, заражаюцца яго вар'яцтвам. І вось, калі Ілію выклікаюць у мясцовае аддзяленне дзяржбяспекі, каб задаць некалькі нявінных пытанняў пра нядаўняга насельніка з яго дома, стары змагар з іншадумцамі разумее, што зноў прыйшоў яго час...

У фільме здымаліся Даніла Бата Стойкавіч, Бора Тодаравіч, Міра Баняц, Звонка Ляпеціч, Бранка Петрыч, Соня Савіч.

«ВАРОНІНА РАДЫЁ»

...Ніпто не парушае парадак мірна працякаючага жыцця ў невялікім гарадку Сен-Мейран, які маляўніча раскінуўся ў даліне гор, пакуль не з'яўляецца нейкая пірацкая радыёстанцыя, якая назвала сябе «Вароніна радыё». Яна выходзіць у эфір роўна ў 12 гадзін 30 хвілін і паведамляе пікантныя падрабязнасці з жыцця высокапастаўленых людзей горада, якія апошнія лічаць за лепшае хаваць...

Кінастужка створана французскімі кінематаграфістамі. Аўтары сцэнарыя — Ален Скоф і Іў Буасе, рэжысёр — Іў Буасе.

Галоўных герояў іграюць Клод Брасер, П'ер Ардзіці, Крысціна Буасон, Эвелін Буі.

«ЗАМКНЁНАЕ КОЛА»

Вытворчасць Цэнтральнай студыі дакументальных фільмаў. Аўтары сцэнарыя — І. Васільева і Г. Какоўкін, рэжысёры — Г. Какоўкін і С. Кандакоў.

...Выгнаная ў свой час з калгаса абхазская сям'я вось ужо амаль трыццаць гадоў жыве ў гарах. Дабіваючыся справядлівасці, змагаўся з уладамі гаспадар Закарый, цяпер яго справу працягваюць дарослыя сыны.

НА ЗДЫМКУ: кадр з фільма «Вароніна радыё».

Аўтары надрукаваных матэрыялаў нясуць адказнасць за падбор і дакладнасць прыведзеных фактаў, цытат, эканамічных даных, уласных імён, геаграфічных назваў і іншай інфармацыі, а таксама за тое, каб у матэрыялах змешчаны даных, якія не падлягаюць адкрытай публікацыі.

Рэдакцыя можа друкаваць артыкулы ў парадку абмеркавання, не падзяляючы пункту гледжання аўтара.

Лісты чытачоў друкуюцца на мове арыгінала.

НАРОДНАЯ ГАЗЕТА

Рэдакцыя «НАРОДНАЙ ГАЗЕТЫ» прымае заказы на змяшчэнне аб'яў, рэкламы. Даведкі часова па тэлефоне 29-66-59. Таксама па тэлефонах карэспандэнцкіх пунктаў: у Брэсце — 2-49-35; у Віцебску — 5-12-12; у Вільнюсе — 74-98-20; у Варшаве — 17-47-32; у Гомелі — 55-81-05; у Магілёве — 26-35-38; у Маскве — 385-16-44.

АДРАС РЭДАКЦЫІ: 220010, Мінск, Дом урада, пакой 369, тэл. 29-65-50.

ИНДЕКС 63868.
Выходит ежедневно, кроме воскресенья и понедельника, 250 раз в году.

Тираж 300 тыс. экз.

Подписана в печать в 19.10.
Газета отпечатана в типографии издательства «Белорусский Дом печати». Способ печати — офсетный, формат А-2.

М 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12
П 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12

Галоўны рэдактар Іосіф СЯРЭДЗІЧ.